

Javni zavod

**CENTER JUDOVSKÉ KULTURNE DEDIŠČINE
SINAGOGA MARIBOR**

**Židovska ulica 4
2000 Maribor**

**LETNO POROČILO
ZA LETO 2013**

KAZALO

1. SPLOŠNI PODATKI O JAVNEM ZAVODU	3
2. POSLOVNO POROČILO	4
2.1 IZVAJANJE STRATEŠKEGA NAČRTA OZ. DOLGOROČNIH CILJEV JAVNEGA ZAVODA..	4
2.2 PROGRAMSKA REALIZACIJA	6
2.2.1 ŠOA – SPOMINJAJMO SE 2013	12
2.2.2 SINAGOGA – MARIBORSKA AGORA	27
2.2.3 BRANKO ŠÖMEN: CINTOR.....	30
2.2.4 JAKOV BARARON: VISTA	32
2.2.5 EVROPSKI DAN JUDOVŠKE KULTURE 2013.....	34
2.2.6 KOPRODUKCIŠKI PROJEKTI.....	41
2.2.7 DRUGI DOGODKI	42
2.3 PROGRAMI – KAZALCI, STATISTIKA OBISKA PO PRIREDITVAH	44
3. RAČUNOVODŠKO POROČILO.....	47
3.1 TEMELJNE RAČUNOVODŠKE PREDPOSTAVKE IN USMERITVE	47
3.2 VREDNOTENJE IN IZKAZOVANJE POSTAVK	49
3.3 REDNI LETNI POPIS	49
3.4 RAZKRITJA PODATKOV V BILANCI STANJA NA DAN 31.12.2013.....	49
3.4.1. SREDŠTVA.....	49
3.4.2 OBVEZNOŠTI DO VIROV SREDŠTEV	51
3.5 POJASNILA IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV OD 01.01. DO 31.12.2013.....	52
3.5.1 PRIHODKI.....	53
3.5.2 ODHODKI.....	54
3.5.3 UGOTOVLJENI PREŠEŠEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	56
3.6 POJASNILA IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO VRŠTAH DEJAVNOŠTI OD 01.01. DO 31.12.2013	56
3.7 POJASNILA IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA	56

PRILOGE:

- Bilanca stanja na dan 31.12.2013
- Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev
- Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil
- Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov od 01.01.2013 do 31.12.2013
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti od 01.01.2013 do 31.12.2013
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka od 01.01.2013 do 31.12.2013
- Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov od 01.01.2013 do 31.12.2013
- Izjava o oceni notranjega nadzora javnih financ

1. SPLOŠNI PODATKI O JAVNEM ZAVODU

NAZIV ZAVODA:	Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor
SKRAJŠAN NAZIV ZAVODA:	Sinagoga Maribor
NASLOV:	Židovska ulica 4, 2000 Maribor
MATIČNA ŠTEVILKA:	3895688000
DAVČNA ŠTEVILKA:	17073910
ŠT. PODRAČUNA PRI UJP, SLOVENSKA BISTRICA	SI56 0127 0600 0001 587
E-POŠTA:	<u>info@sinagogamaribor.si</u>
SPLETNA STRAN:	<u>http://www.sinagogamaribor.si</u>
TELEFON:	(02) 252 78 36; 031 680 294
FAKS:	(02) 252 78 37
DIREKTOR:	Dr. Marjan Toš

Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor je bil ustanovljen z odlokom Mestne občine Maribor 28. 6. 2010 (MUV 21/2010) in vpisan v register pravnih oseb na Okrožnem sodišču Maribor z matično številko 3895688000. Javni zavod upravlja z objektom nekdanje judovske sinagoge v Židovski ulici 4 v skladu s Pogodbo o prenosu sredstev v upravljanje (št. 41001–376/2011–1) z dne 19. 7. 2011. V skladu s to pogodbo Sinagoga Maribor upravlja z nepremičnino – kulturni center Sinagoga, Židovska ulica 4, Maribor, št. parcele 1967/1, k.o. 657 Maribor – grad. Nepremičnina v naravi predstavlja obnovljen objekt – nekdanjo judovsko sinagogo iz prve četrtine 13. stoletja. Objekt je opremljen z opremo v lasti Mestne občine Maribor, ki je z Odlokom o ustanovitvi javnega zavoda Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor določila, da zavod upravlja z nepremičnino in omenjeno opremo.

Javni zavod je v letu 2013 vodil direktor dr. Marjan Toš, ki je bil s Sklepom Mestnega sveta MOM dne 20. 12. 2011 imenovan za direktorja javnega zavoda za mandatno dobo štirih let. Direktor je tudi član slovenske delegacije v mednarodni zvezi za spomin na holokavst IHRA ter je v strokovni javnosti prepoznan kot raziskovalec in publicist, zlasti s področja zgodovine holokavsta in antisemitizma.

Organa javnega zavoda sta direktor in Svet zavoda. Direktor je dr. Marjan Toš. Svet zavoda sestavlja pet članov:

- dr. Borut Holcman, predstavnik zainteresirane javnosti, predsednik Sveta zavoda;
- dr. Irena Šumi, predstavnica zainteresirane javnosti;
- mag. Franci Pivec, predstavnik ustanoviteljice (MOM);
- mag. Srečko Zorko, predstavnik ustanoviteljice (MOM);
- Marjetka Bedrač, predstavnica delavcev zavoda.

Javni zavod skrbi za evidentiranje, dokumentiranje, raziskovanje in prezentacijo judovske kulture, kulturne dediščine in zgodovine; preučuje antisemitizem in holokavst na Slovenskem; izvaja pedagoške programe; organizira kulturne prireditve in projekte; izdaja strokovne publikacije in se vključuje v kulturno ponudbo starega mestnega jedra. Ponuja prostore za organizacijo različnih kulturnih dogodkov, koncertov manjših glasbenih zasedb, predavanj in strokovnih srečanj ter sodeluje s sorodnimi ustanovami doma in po svetu.

2. POSLOVNO POROČILO

2.1 IZVAJANJE STRATEŠKEGA NAČRTA OZ. DOLGOROČNIH CILJEV JAVNEGA ZAVODA

Že ob ustanovitvi samostojnega javnega zavoda so bili med strateškimi in dolgoročnimi cilji Centra judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor prepoznani dokumentiranje, zbiranje, varovanje, interdisciplinarno preučevanje in popularizacija judovske kulturne dediščine v Sloveniji in srednji Evropi, priprava strokovnih gradiv o zgodovini judovstva, posredovanje informacij in gradiv zainteresiranim javnostim, medinstitucionalno sodelovanje s sorodnimi institucijami, organizacija kulturnih programov, vključno z razstavami, znanstvenimi srečanji, predavanji ipd., sodelovanje v raziskovalnih in založniških projektih širšega spektra ter mednarodno povezovanje.

Z izvajanjem dejavnosti, izhajajočih iz odloka o ustanovitvi javnega zavoda, ter realizacijo programov, ki so bili načrtovani v okviru letnega načrta dela za leto 2013, smo uspešno sledili strateškemu načrtu in dolgoročnim ciljem javnega zavoda. Javni zavod CJKD Sinagoga Maribor je bil med drugim ustanovljen z namenom širjenja splošnega védenja in poznavanja vrednot judovske kulture in zgodovine, zato si, kot naše pomembno poslanstvo, prizadevamo ohraniti spodbujanje medkulturnega dialoga o judovski kulturi kot orodju razumevanja, spoštovanja in promocije kulturne raznolikosti posameznikov, skupin, narodov in držav. V tem kontekstu je bila načrtovana tudi dolgoročna usmeritev Sinagoge postati osrednji vseslovenski muzejsko-informacijski in dokumentacijski center, ki preučuje in informira o zgodovini judovstva na območju celotne Slovenije in prezentira nepremično in premično judovsko kulturno dediščino. Z našimi aktivnostmi postaja takšna usmeritev v javnosti vse bolj prepoznavna, dodatno pa jo lahko potrdi tudi pridobitev na novo opredeljenega statusa sinagoge kot spomenika državnega pomena. Vloga za takšen status je bila v letu 2013 posredovana pristojnim službam oziroma ministru za kulturo.

Ustreznost izvajanja dolgoročnih ciljev CJKD je v preteklem letu potrdilo tudi uspešno mednarodno sodelovanje, pri čemer tuje partnerske organizacije Sinagogo Maribor vse pogosteje prepoznavajo kot osrednjo slovensko ustanovo za preučevanje in prezentacijo judovske zgodovine in kulture. Pomembni koraki k mednarodnemu pozicioniranju Sinagoge Maribor so bili že v začetku njenega delovanja narejeni z navezavo in sodelovanjem s sorodnimi ustanovami zlasti na območju nekdanje skupne države Jugoslavije, s poudarkom na posameznih judovskih skupnostih (Reka, Varaždin, Koprivnica, Zagreb, Sarajevo, Beograd, Zemun), iz leta v leto pa krepimo mednarodno izmenjavo projektov in sodelovanje tudi z institucijami v srednji Evropi. V prihodnje bomo posebni poudarek namenjali negovanju in širjenju sodelovanja z znanstveno-raziskovalnimi ustanovami in inštituti v sosednji Avstriji ter na Madžarskem in Češkem. To nalogo bomo izvajali s pomočjo Znanstveno-raziskovalnega centra SAZU in Univerze v Mariboru.

Projekti s področja ohranjanja spomina na holokavst so že od samega začetka delovanja zavoda oziroma takratnega kulturnega centra predstavljali pomemben segment naših programskih usmeritev, ki je postopoma pridobival svojo dolgoročno zasnovo in po letu 2008 tudi podporo Ministrstva za zunanje zadeve oziroma pristojnega Sektorja za človekove pravice. Slednji je naše projekte s področja prezentacije holokavsta prepoznal kot primerne za celoten slovenski prostor in nam obenem podelil status nacionalnega koordinatorja za programe učenja in spominjanja o holokavstu. Do sedaj smo pridobili že veliko izkušenj in tako postali ustanova, prepoznavna po skrbnem preučevanju, raziskovanju in koordiniranju znanstvenega raziskovanja na področju holokavsta za celotno Slovenijo, ki se hkrati navezuje tudi na srednjeevropski prostor. V sklopu teh

aktivnosti prav tako opravljamo naloge s področja preučevanja in prezentiranja antisemitizma, kar je izredno občutljivo in terja zelo pronicljive pristope in izbrane metode, ter razvijamo pedagoške in andragoške programe in se vključujemo v mednarodne tokove na področju ohranjanja zgodovinskega spomina na judovsko zgodovino in kulturo. V kontekstu raziskovanja in preučevanja holokavsta smo kot prvi v Sloveniji dolgoročno zastavili tudi javno prezentacijo holokavsta Romov in Sintov. Prvi tovrstni projekti so bili zelo dobro sprejeti in so ponudili dolgoročne možnosti za tesnejše medinstitucionalno povezovanje, zlasti z osnovnimi šolami, pa tudi za vključevanje v programsko sorodne mednarodne tokove. Vsi projekti s področja spominjanja in učenja o holokavstu so deležni podpore Ministrstva za zunanje zadeve, posredno pa tudi podpore Zavoda za šolstvo, delujočega pod okriljem Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.

V letu 2013 sta bila v zavodu redno zaposlena dva delavca, od njiju eden za polni delovni čas in drugi za polovični delovni čas. V obdobju od 15. 1. 2013 do 14. 1. 2014 se je v javnem zavodu izvajalo tudi strokovno usposabljanje prostovoljne pripravnice (področje kustos pedagog oziroma delo z obiskovalci), drugih dodatnih zaposlitev ni bilo. Prostovoljno pripravništvo je bilo za organizacijo dela v javnem zavodu izjemno koristno in dobrodošlo, saj smo na ta način deloma razbremenili redno zaposlena delavca, da sta se lahko v večji meri posvečala dolgoročnemu načrtovanju novih strateških in programskih vsebin. Prostovoljna pripravnica je ne samo prevzemala del aktivnosti s področja izvajanja pedagoških programov in javne prezentacije sinagoge kot kulturno-zgodovinskega spomenika, temveč smo jo vključevali tudi v nekatere organizacijske naloge za izvedbo razstav in njihovih gostovanj izven zavoda. Z njeno pomočjo smo redno programsko dejavnost izvajali še bolj učinkovito kot sicer in tako nadvse uspešno realizirali program, ki je načrtovanega po obsegu presegal za dobrih 37%. To potrjuje dolgoročno potrebo zavoda po dodatnem strokovno usposobljenem sodelavcu/-ki, pri čemer pa moramo izpostaviti, da smo kljub skromni kadrovski zasedenosti tudi v preteklosti vse programske obveznosti realizirali maksimalno angažirano. Zaradi takšnega pristopa in odgovornosti uslužbenec javnega zavoda, katerih delovne obveznosti niso bile omejene zgolj na dela in naloge, opredeljene v sistemizaciji delovnih mest, je bilo doslej mogoče opraviti vse predvidene obveznosti, izhajajoče iz strateških nalog in ciljev javnega zavoda ter letnih programov dela.

Redne zaposlitve, ki jih financira MOM

Stanje na dan 31.12.2013	VII. tar. skup.	IX. tar. skup.	SKUPAJ
Število zaposlenih za DČ	0	0	0
Število zaposlenih za NČ	1	1	2
Število zaposlenih na 31.12.2013 skupaj	1	1	2

V okviru investicijskega vzdrževanja je bil v letu 2013 izdelan tehnično-tehnološki elaborat za sanacijo vlage v objektu nekdanje sinagoge. Elaborat, ki ga je pripravilo podjetje ING.KLAN, d. o. o., je potrdil nujnost sanacijskih del, njihov obseg pa aproksimativno ocenil na slabih 39.000,00 EUR. Iz omenjenega elaborata je še razvidno, da so vzroki za izjemno visoko vlažnost v prostoru in posledične poškodbe na stenah tudi v neurejeni in neustrezno izvedeni površini pred vhodom v objekt in na vzhodni strani za objektom. V tem segmentu elaborat izpostavlja zlasti kamnito nasutje in stopnišče ob severni fasadi objekta. O neustreznem in poškodovanem vhodnem stopnišču smo v javnem zavodu v preteklih letih že opozarjali, njegova sanacija pa je nujna ne samo zaradi nepravilno izvedenih naklonov, zaradi katerih se meteorne vode stekajo proti objektu nekdanje sinagoge, posledično pa prihaja do zamakanja, temveč tudi ker gre za edini dostop v objekt, ki zaradi dotrajanosti predstavlja določeno nevarnost za obiskovalce in uslužbence Sinagoge Maribor. Tako

stopnišče kot kamnito nasutje se nahajata na parceli, ki ni v upravljanju javnega zavoda in sta tako del javne površine. V javnem zavodu smo o problematiki vzdrževanja in sanacije vhodnega stopnišča obvestili Urad za kulturo in mladino MOM, od koder je bil naš dopis preusmerjen na občinski Urad za komunalo, promet in prostor. Od slednjega odgovora še nismo prejeli.

V okviru tekočega vzdrževanja so bili obnovljeni strelovodi in sistem varnostne razsvetljave, posodobljen je bil tudi sistem za izdajo vstopnic. Rešitev zapuščinskega postopka po pokojni Anici Ivasović, ki je v svoji oporoki, podpisani dne 13. 8. 2008, del premoženja zapustila prav Sinagogi Maribor, pričakujemo v letu 2014.

2.2 PROGRAMSKA REALIZACIJA

CJKD Sinagoga Maribor je v letu 2013 izvajal naloge, ki izhajajo iz ustanovitvenega akta in iz letnega programa dela, ki je bil sprejet in potrjen na seji Sveta zavoda ter določen z Aneksom št. 5 k Pogodbi o financiranju dejavnosti javnega zavoda Sinagoga Maribor za obdobje 2011 do 2013 (za leto 2013). Vsa dejavnost je bila usmerjena v izvajanje javne službe na področju zbiranja, ohranjanja, dokumentiranja, preučevanja, interpretiranja, upravljanja in razstavljanja judovske kulturne dediščine in zgodovine s področja Mestne občine Maribor, pa tudi širšega območja. Zbrani podatki in rezultati delovanja so bili posredovani javnosti v obliki razstav, predavanj, okroglih miz in sorodnih dogodkov z namenom osveščanja o judovski kulturni dediščini, o judovskih identitetah posameznih mest, o vrednotah in pomenu judovske zgodovine v slovenskem in širšem prostoru. Ocenjujemo, da je bilo v programskem pogledu leto 2013 zelo uspešno, saj smo pripravili odmevne projekte, katerih rezultati se bodo lahko merili na dolgi rok. Da je bilo naše delo uspešno, potrjuje tudi pozitivna medijska podpora našim aktivnostim in vse večje zanimanje sorodnih kulturnih ustanov za sodelovanje z nami. Strokovna javnost je vse bolj zainteresirana za prezentacijo posameznih projektov s področja holokavsta, antisemitizma in ohranjanja zgodovinskega spomina na nekdanje judovske skupnosti v srednji in jugovzhodni Evropi, s posebnim poudarkom na območju nekdanje Jugoslavije.

Poglavitna težava pri realizaciji vsebinskega programa je še naprej skromna kadrovska zasedba, pa tudi dokaj skromni prostorski, tehnični in finančni resursi. Zaradi njih je programska ponudba omejena in nekatere zahtevne naloge ostajajo le kot načrtane smeri za bodoče projekte. Programska specifičnost, ki je na nek način tudi odraz historične vrednosti in sporočilnosti objekta, v katerem zavod deluje, terja veliko skrbnost, razumnost, premišljenost in ne nazadnje racionalnost pri iskanju najboljših vsebin in programske ponudbe. Ta je primarno povezana z judovskim izročilom, judovsko zgodovino in kulturno dediščino, pa tudi z aktualno ponudbo judovske kulturne ustvarjalnosti. Glede na zahteve in pričakovanja javnosti od specializiranega zavoda, ki obenem prevzema naloge muzejsko-dokumentacijskega in študijskega središča za slovensko judovsko zgodovino, so seveda nujno potrebna izdatnejša finančna sredstva, kakor tudi kadrovska okrepitev. Težave bo mogoče premoščati le na dolgi rok in s podporo državnih sredstev, saj zgolj financiranje iz proračuna MOM ne more biti trajna rešitev za dolgoročno programsko pozicijo tega specializiranega zavoda. Pač pa z veseljem izpostavljam podporo s strani nekaterih donatorjev, predvsem pa sredstva, pridobljena na mednarodnem razpisu organizacije IHRA. Brez teh sredstev ne bi bilo mogoče realizirati načrtanih projektov v zadanem obsegu. Računamo, da bo v bodoče več podpore namenjene tudi projektom, ki se navezujejo na druge etnične skupine, kot so na primer Romi.

Delovanje javnega zavoda v letu 2013 je zajemalo tudi pedagoške in andragoške programe, pri čemer se je krepilo zanimanje zlasti za pedagoške programe in za obiske nekdanje sinagoge s strani osnovnih in srednjih šol iz Maribora in okolice. To se nam zdi potrebno izpostaviti, saj na tak način prenašamo védenje o judovski zgodovini na mlade ljudi. Z nekaterimi šolami, med njimi so Prva

gimnazija Maribor, OŠ Pesnica, OŠ Draga Kobala Maribor in OŠ Martina Konšaka Maribor, smo še naprej razvijali permanentno sodelovanje, ki daje zelo dobre rezultate, vendar pa moramo obenem opozoriti na dejstvo, da bo širjenje mreže takšnega sodelovanja v prihodnje mogoče le ob ustrezni kadrovski dopolnjenosti. Med pedagoško-andragoški aktivnostmi so bili v letu 2013 izvedeni strokovna vodenja po nekdanji sinagogi, sodelovanje v izvedbi kulturno-naravoslovnih dni (na primer kulturni dan OŠ Toneta Čufarja Maribor v soizvedbi Društva likovnih umetnikov Maribor in naravoslovni dan OŠ Draga Kobala Maribor, v okviru katerega so učenci spoznavali kulturno-zgodovinske znamenitosti mesta) in organizacija gostovanj razstav na posameznih partnerskih šolah. V okviru gostovanja razstave *Po sledeh judovske dediščine na Slovenskem* v gradu Negova smo prvič doslej navezali tesnejše sodelovanje z osnovnima šolama iz Negove in Gornje Radgone, ki smo ga realizirali v obliki pedagoških vodenj ob omenjeni razstavi, v sklopu celoletnih aktivnosti projekta *Šoa – spominjajmo se* pa smo na novo vzpostavili sodelovanje z OŠ Janka Padežnika Maribor.

Dobro smo sodelovali tudi z drugimi kulturnimi ustanovami v mestu, saj del naše dejavnosti prav tako predstavlja produkcija kulturnih dogodkov, vsebin in projektov v starem mestnem jedru. V tem kontekstu smo ohranjali funkcijo kulturno-prireditvenega centra in se odzivali na aktualnost kulturnega trenutka v mestu. Med vsebinami so bile v ospredju judovske teme in programi (na primer projekt *Tehilim* v izvedbi Carmine Slovenice), povezani s historičnim izročilom objekta, v katerem javni zavod deluje. Pri prezentaciji tovrstnih vsebin je bila v ospredju kakovost programov, medtem ko je bila realizacija vezana na prostorske zmogljivosti objekta nekdanje judovske sinagoge. Vsi naši programi so predstavljali programsko celoto zavoda, kar pomeni interdisciplinarno in kompleksno preučevanje in prezentacijo judovske zgodovine in kulture, mednarodno povezovanje in sodelovanje, pa tudi izvajanje izobraževanja in usposabljanja za potrebe učenja o holokavstu in antisemitizmu. Sinagoga Maribor je tudi v minulem letu ostajala prostor dialoga, sodelovanja, krepitve javnega diskurza in spoštovanja različnosti.

Če analiziramo programsko ponudbo v letu 2013, moramo ponovno izpostaviti izjemno uspešno medinstitucionalno sodelovanje s sorodnimi ustanovami doma in na tujem, pa tudi sodelovanje z mednarodnimi nevladnimi organizacijami, delujočimi na področju človekovih pravic in svoboščin. V sklopu medinstitucionalnega sodelovanja smo sodelovali z Znanstvenoraziskovalnim centrom SAZU in Zgodovinskim inštitutom Milka Kosa, Študijskim centrom za narodno spravo, Inštitutom za narodnostna vprašanja, Pravno fakulteto, Avstrijskim kulturnim forumom, Judovskim muzejem iz Dunaja, mednarodno organizacijo Centropa, Pavlovo hišo iz Potrne, Zavodom za kulturo in promocijo Lendava, Pokrajinskim muzejem Ptuj Ormož, Mariborsko knjižnico in Univerzitetno knjižnico Maribor. Na novo je bilo vzpostavljeno sodelovanje z Zavodom za kulturo, promocijo in turizem Gornja Radgona, Zvezo Romov Slovenije, Društvom generala Maistra in založbo Mladika, na mednarodnem nivoju pa s Slovenskim znanstvenim inštitutom na Dunaju, Akademijo v Gradcu in kulturnim društvom Brabro iz Zagreba. V sodelovanju z območno enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine smo gostili udeležence delavnice v sklopu priprav na *Dneve evropske kulturne dediščine 2013*, ki smo jim predstavili zgodovino nekdanje sinagoge predvsem s stališča opravljenih konservatorskih posegov. Prav tako smo gostili udeležence mednarodnega simpozija nevladnih organizacij, ki je potekal v Mariboru med 3. in 5. aprilom pod pokroviteljstvom Centra za državljansko vzgojo in mednarodne organizacije DARE (Democracy and Human Rights Education in Europe) in je bil posvečen temi inovativnih pristopov pri izobraževanju za demokratično državljanstvo in človekove pravice (HRE/EDC) za preseganje diskriminacije ranljivih skupin v Evropi, med katere sodijo tudi Judi in Romi.

Sinagoga Maribor je bila prav tako vključena v nekatere projekte, ki jih je na mednarodni ravni izvajalo Ministrstvo za zunanje zadeve za potrebe mednarodne zveze IHRA (med njimi je priprava stalne muzejske razstave v t. i. Jugoslovanskem paviljonu v muzejskem kompleksu nekdanjega

taborišča Auschwitz), nadaljevali pa smo tudi z aktivnostmi dokumentacijsko-študijskega centra, specializiranega za teme s področja judovskih študij, rezultat katerih sta bili poleg nekaj šolskih referatov in seminarskih nalog diplomski nalogi Mateje Simonič o Judih na Ptuju v srednjem veku (avtorica naloge je diplomantka Oddelka za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Mariboru) in Sandre Glatz z naslovom *Synagogen des Mittelalters und der frühen Neuzeit im Raum Niederösterreich: Virtuelle Rekonstruktion der Synagogen von Oberwaltersdorf und Ebenfurth* (avtorica je diplomantka Fakultete za prostorsko načrtovanje in arhitekturo Tehniške univerze na Dunaju). Izpostaviti še moramo, da je bil direktor javnega zavoda ob direktorju ZRC SAZU sopobudnik ustanovitve Slovenskega muzeja holokavsta v lendavski sinagogi, ki je bil slavnostno odprt 2. junija 2013. Direktor zavoda je prav tako med sopobudniki namestitve spominske plošče na mestu leta 1954 porušene sinagoge v Murski Soboti, realizacija pobude je še v teku; na različne lokalne in državne institucije pa je tudi že bila naslovljena pobuda za postavitve spomenika znamenitemu rabinu Israelu Isserleinu ben Petachii v Mariboru. Ob vseh naštetih aktivnostih smo se udeleževali tudi strokovnih posvetov in zborovanj, kjer smo sodelovali kot referenti (na primer strokovni posvet Zavoda RS za šolstvo *Kako s kulturo izboljšamo otrokov in mladostnikov vsakdan*).

Tako kot v predhodnem letu, sta bila tudi v letu 2013 osrednja nosilna programa CJKD Sinagoga Maribor *Šoa – spominjajmo se* in *Evropski dan judovske kulture*. Gre za tradicionalna medinstitucionalna projekta Sinagoge Maribor, pod okriljem katerih se vsako leto širom po Sloveniji zvrstijo najrazličnejši dogodki. Sinagoga Maribor prevzema v obeh projektih vlogo nacionalnega koordinatorja, temu ustrezne so tudi njene organizacijske zadolžitve in aktivnosti. Te postajajo iz leta v leto vse bolj obsežne, k čemur je navsezadnje pripomoglo dejstvo, da sta projekta, ki sta bila sprva osredotočena na obeleževanje 27. januarja kot mednarodnega dneva spomina na žrtve holokavsta in na praznovanje evropskega dneva judovske kulture, ki se je odvijalo prvo/zadnje septembrsko nedeljo, prerasla prvotni okvir in spričo svoje sporočilnosti ter trajnostne naravnosti postala celoletna programa Sinagoge Maribor. To velja še zlasti za projekt *Šoa – spominjajmo se*, v okviru katerega strokovno sodelujemo s Sektorjem za človekove pravice pri MZZ, v letu 2013 pa smo bili z njim ponovno vključeni v mednarodno zvezo za spomin na holokavst (IHRA). Vseh dogodkov in prireditev, ki smo jih kot nacionalni koordinator koordinirali in programsko najavljali pod okriljem obeh omenjenih projektov, nismo zajeli v naše statistične evidence, saj pri nekaterih naš delež ni bil tolikšen, da bi jih lahko vodili kot del naše (ko)produkcije. Med njimi so bili sledeči dogodki:

- v okviru programa *Šoa – spominjajmo se*, katerega častni pokrovitelj je bil zunanji minister Republike Slovenije Karl Erjavec:
  - odprtje razstave *Večni spomin (Dan spomina na žrtve holokavsta)* v Muzeju novejšje zgodovine Slovenije, 21. 1. 2013;
  - predavanje dr. Ota Lutharja *Sence spomina – Uničenje judovske skupnosti v Prekmurju* v Muzeju Narodne osvoboditve Maribor, 23. 1. 2013;
  - predavanje dr. Ota Lutharja *Podobe smrti: nacizem in holokavst skozi oči umetnosti* na Gimnaziji Moste, 24. 1. 2013;
  - predavanje mag. Renata Podbersiča *Pozabljeno junaštvo ob Soči* v Kobariškem muzeju, 25. 1. 2013;
  - okrogla miza na temo *Ciril Kotnik – bodoči slovenski pravičnik* v prostorih Svetovnega slovenskega kongresa v Ljubljani, 28. 1. 2013;
  - predavanje prof. Borisa Hajdinjaka *Pozabljeni Mariborčan Marko Rosner* v Hotelu Habakuk, 28. 1. 2013;
  - predavanje Chave Baruch Pouk o holokavstu: *pedagoška filozofija Jad Vašema* v Mali dvorani ZRC SAZU, 29. 1. 2013;
  - odprtje razstave *Ana Frank – zgodba za sedanost* v Muzeju novejšje zgodovine Slovenije, 31. 1. 2013;

- v okviru programa *Evropski dan judovske kulture (EDJK)*, katerega častni pokrovitelj je bil dr. Uroš Grilc, minister za kulturo RS:
  - ustvarjalna delavnica *Bolšjak kultur: Veliki paviljon kultur* v izvedbi Združenja mladih, staršev in otrok SEZAM na Tržnici Moste v Ljubljani, 1. 9. 2013;
  - različni dogodki v ljubljanskem Mini teatru, 29. 9. 2013 (odprtje razstave *V Hedinem svetu*, pokušina jedi *Od čičerike do humusa*, projekcija dokumentarnega filma *Naredi!*, ustvarjalna delavnica z Majo Kutin *Skrivnost hebrejskih črk in besed*, lutkovna predstava Lutkovnega gledališča Maribor *Ko je Šlemil šel v Varšavo*, monodrama Polone Vetrin *Življenje, čaša napol polna – Moje ime je Fanny Mendelsshon*, koncert skupine Arkul *Il Bastidor*);
  - glasbeno-pesniški večer *Spominjanje in poezija* v Pomurskem muzeju Murska Sobota, 29. 9. 2013.

Med realiziranimi programi posebej izpostavljamo tudi projekt *Sinagoga – mariborska agora*, s katerim smo uspešno nadaljevali projekte izpred nekaj let, ko je bila zastavljena ofenzivna promocija Sinagoge kot novega kulturnega centra. Projekt je potrdil vizijo, da bi lahko bila mariborska Sinagoga tudi nekakšen osrednji mirovniški center severovzhodne Slovenije, v katerem bi se odvijale javne okrogle mize, tribune, akademije in seminarji o pomembnih sociokulturnih temah javnega življenja, vse primerno medijsko spremljane in tako promovirane v širši slovenski prostor. Iz nastavkov *Agore* bi lahko CJKD Sinagoga Maribor postal celo nekakšna oblika demokratične ljudske univerze zrelega in odgovornega javnega dialoga. Poleg zastopanosti Sinagoge v projektu *Agora* je Radio Maribor v sklopu svojega dokumentarno-feljtonskega programa pripravil celovit feljtonski pogovor z dr. Marjanom Tošem o tem, kako je védenje o holokavstu nujen sestavni del vseh razmislekov o sodobnem mirovništvu. V informativnih oddajah pa je Radio Maribor redno poročal o vseh aktualnih dogodkih v organizaciji Sinagoge Maribor ter se sproti s problemskimi prispevki odzival v dnevnem programu Radia Maribor in z izbranimi temami tudi v programu Radia Slovenija.

V letu 2013 smo bili uspešni tudi na založniškem področju: v sklopu popularizacijskih aktivnosti ob izvedenih programih smo izdajali kataloge, zloženke, skripte in brošure, ki so bili vsebinsko zelo tehtni in nadvse ugodno sprejeti v strokovni javnosti. Prav tako smo izdali drugi zbornik iz serije *Slovenski Judje: Zgodovina in holokavst*, ki ga je pospremila veliko zanimanje in je, tako kot prvi, že pošel. Oba zbornika namreč vsebujeta veliko teoretskih tem, zaradi katerih sta zelo iskana kot študijska literatura, tudi v tujini. V skladu s finančnimi zmožnostmi smo zato realizirali še ponatis prvega zbornika, medtem ko bo ponatis drugega realiziran glede na razpoložljiva sredstva v prihodnjih letih. Izdajo specializiranih publikacij smo pospremili z ustrežno javno promocijo (predstavitev zbornikov v Pavlovi hiši v Potrni in Univerzitetni knjižnici Maribor), sicer pa smo izsledke strokovnih raziskav objavljali s pomočjo različnih medijskih občil. Direktor zavoda je s svojimi avtorskimi besedili, razpravami in članki sodeloval na javnih srečanjih in veliko publiciral v znanstvenih revijah in časopisih, kot je ČZN. Bil je večkratni gost radijskih in televizijskih oddaj, na katerih je predstavljal zgodovino mariborskega in slovenskega judovstva. V okviru programskega sodelovanja Sinagoge Maribor z Ministrstvom za zunanje zadeve se je direktor javnega zavoda aktivno vključil v pripravo besedila za brošuro *Neznane sledi: Judovstvo, antisemitizem in holokavst v slovenski zgodovini*, v okviru mednarodnega sodelovanja z judovsko skupnostjo iz Zemuna pa je prispeval tudi strokovni članek za publikacijo *Holokaust u Jugoslaviji*, ki je pospremila potujočo razstavo o pravičnikih z območja nekdanje Jugoslavije.

Javni zavod: CJKD SINAGOGA MARIBOR
KULTURA

- Izdane publikacije CJKD Sinagoga Maribor

Zap. št.	Avtor, urednik	Naslov publikacije	Vrsta	Sozaložnik	Naklada
1		Biti Jud, Projekt o dunajski judovski identiteti – Fotografije Petra Rigauda	zloženska	Avstrijski kulturni forum	150
2	PODBERSIČ Renato, SVOLJŠAK Petra	Oprostite nam, oprostite nam, o vi mrtvi! Judovski vojaki avstro-ogrske vojske na soški fronti	zloženska (ponatis)		100
3	več avtorjev; ur. BEDRAČ Marjetka	Vsako leto eno ime: Neznani slovenski pravičniki iz Prekmurja in Primorske	skripta		120
4	MAROEVIČ Tonko, BEDRAČ Marjetka	Jakov Bararon: Vista/Pogled	katalog		150
5	več avtorjev; ur. LEŠNIK Nuša, TOŠ Marjan	Slovenski Judje: Zgodovina in holokavst II	zbornik		300
6	PREMK Janez; prir. BEDRAČ Marjetka	Michel D'Anastasio: Kaligrafija judaika	katalog		150
7	več avtorjev; ur. STARMAN Hannah, ŠUMI Irena	Slovenski Judje: Zgodovina in holokavst	zbornik (ponatis)		100
8	ŠÖMEN Branko	Toni Franović: Tikkun Olam	katalog	ZKP Lendava	150
9	več avtorjev; ur. BEDRAČ Marjetka	Romi v gibanju	katalog		300
10	KUZMIČ Franc, TOŠ Marjan	Holokavst 1933–1945 (Pogum, da se spominjamo)	brošura (ponatis)		1000

- Vabila, plakati

Zap. št.	Tiskovina	Naklada
11	Vsako leto eno ime: Neznani slovenski pravičniki iz Prekmurja in Primorske	120
12	Šoa – spominjajmo se, Prireditve ob mednarodnem dnevu	120
13	Biti Jud, gostujoča razstava	120
14	Jakov Bararon: Vista/Pogled	120
15	Branko Šömen: Cintor	120
16	Slovenski Judje: Zgodovina in holokavst II	120
17	Pomen pismenosti za preživetje judovstva	120
18	Michel D'Anastasio: Kaligrafija judaika	120
19	Michel D'Anastasio: Kaligrafija judaika (plakat)	2
20	Evropski dan judovske kulture 2013	920
21	Evropski dan judovske kulture 2013 (plakat)	20
22	Stereotipno o Judih na Slovenskem	220
23	Romi v gibanju	180

Vse programske in druge spremljajoče dejavnosti so bile hkrati vezane na medijsko promocijo Sinagoge Maribor. Medije in javnost smo o naših aktivnosti redno obveščali s tiskanimi gradivi in elektronskimi sporočili za javnost, s spletnimi najavami na portalih www.napovednik.com in www.sraka.com, na domači spletni strani in socialnem omrežju facebook, dajali smo intervjuje in v sklopu projekta *Sinagoga – mariborska agora* sooblikovali radijske oddaje ter se s strokovnimi predavanji, kot je bilo na primer predavanje dr. Marjana Toša o judovski identiteti in zgodovini mesta v Muzeju NO Maribor, vključevali v širšo popularizacijo mestne zgodovine. Nekatere strokovne programe smo hkrati zasnovali popularizacijsko in jih v okviru našega sodelovanja z drugimi javnimi zavodi organizirali izven sedeža javnega zavoda. Pri tem smo permanentno izpostavljali vlogo in pomen nekdanje sinagoge kot prvovrstnega kulturno-zgodovinskega spomenika, pomembnega ne zgolj za mesto Maribor, pač pa za širše območje in celo za ves slovenski kulturni prostor. Med tovrstnimi programi je bila še posebej odmevna okrogla miza na temo *Stereotipno o Judih na Slovenskem*, ki je bila izvedena v prostorih negovskega gradu.

V letu 2013 je mariborsko sinagogo obiskalo 2228 obiskovalcev. Dodatno se je različnih prireditev in dogodkov udeležilo 897 obiskovalcev, 610 je bilo obiskovalcev na otvoritvah razstav, medtem ko si je razstave v sinagogi ogledalo 1707 obiskovalcev. Med obiskovalci je bilo 48 organiziranih skupin, za katere je bilo opravljenih 23 strokovnih vodenj. Z razstavami *Po sledeh judovske dediščine na Slovenskem; Holokavst 1933–1945 (Pogum, da se spominjamo); Sinagoga Maribor – ob desetletnici delovanja; Oprostite nam, oprostite nam, o vi mrtvi! Judovski vojaki avstro-ogrske vojske na soški fronti* in *Zvezdna proga – razstava o holokavstu* smo gostovali v Pesnici, Negovi, Mariboru, na Ptuju, v Lendavi in na Dunaju, kjer si je razstave ogledalo približno 2272 obiskovalcev. Ob gostovanju mednarodne razstave *Ana Frank – zgodba za sedanost* na Prvi gimnaziji Maribor smo pripravili manjšo priložnostno razstavo *Anini mariborski vrstniki*, ki si jo je ogledalo 2000 obiskovalcev, razstavo likovnih del Tonija Franovića *Tikkun Olam* v lendavski sinagogi, ki smo jo pripravili v koprodukciji z Zavodom za kulturo in promocijo Lendava in društvom Brabro iz Zagreba ter bo v letu 2014 na ogled tudi v Mariboru, pa si je ogledalo 197 obiskovalcev. Spletno stran <http://www.sinagogamaribor.si> je obiskalo 4597 obiskovalcev, del programskih vsebin, ki jih je v letu 2013 realiziral javni zavod, pa je javnost lahko spremljala tudi skozi radijske oddaje, katerih poslušanost se je gibala med 6,3 in 8,7 %.

2.2.1 ŠOA – SPOMINJAJMO SE 2013

Nosilec – odgovorna oseba/vodja programa: **DR. MARJAN TOŠ, MARJETKA BEDRAČ**

PRODUKCIJA				
Datum:	Dogodek, prireditev:	Lokacija:	Partnerji projekta:	Št. obisk.:
3. 1.– 29. 1.	ANINI MARIBORSKI VRSTNIKI (JUDOVSKI OTROCI IN NAJSTNIKI IZ MARIBORA MED HOLOKAVSTOM) Dokumentarna razstava	Prva gimnazija Maribor	Prva gimnazija Maribor	2116
<p>Projekt <i>Šoa – spominjajmo se</i> smo zasnovali v sodelovanju s Prvo gimnazijo Maribor v letu 2010, in sicer z namenom obeleževanja mednarodnega dneva spomina na žrtve holokavsta. Projekt je že ob svoji prvi implementaciji doživel zelo pozitiven odmev v javnosti, zavedanje pomena širjenja védenja o zgodovini in posledicah holokavsta pa je v nadaljevanju spodbudilo medinstitucionalno sodelovanje z mnogimi kulturnimi institucijami in izobraževalnimi ustanovami doma in v tujini. V vsega štirih letih je projekt prerasel v vseslovenski projekt spominjanja, Sinagoga Maribor pa je ob podpori Ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije prevzela vlogo nacionalnega koordinatorja dogodkov ob obeleževanju 27. januarja kot mednarodnega dneva spomina na žrtve holokavsta.</p> <p>V letu 2013 smo projekt <i>Šoa – spominjajmo se</i> najavili z odprtjem mednarodne gostujoče razstave <i>Ana Frank – zgodba za sedanost</i> na Prvi gimnaziji Maribor. Gre za izvirno razstavo muzeja/hiše Ane Frank iz Amsterdama, ki jo je v slovensko-nemški različici pripravilo avstrijsko društvo Anne Frank Verein. Omenjena razstava je do sedaj gostovala na več šolah po Sloveniji, za gostovanje na Prvi gimnaziji Maribor pa smo jo dopolnili s priložnostno razstavo <i>Anini mariborski vrstniki (Judovski otroci in najstniki iz Maribora med holokavstom)</i>. Na odprtju razstave so zbrane obiskovalce nagovorili Herman Pušnik, ravnatelj Prve gimnazije Maribor, Milan Mikl, podžupan MOM, in dr. Igor Vojtic, predstavnik Judovske skupnosti Slovenije. V kulturnem programu so nastopili dijaki Prve gimnazije, ki so po uradni otvoritveni slovesnosti goste in obiskovalce povabili še na voden ogled po razstavi. Pokrovitelja razstave sta bila Avstrijski kulturni forum in Veleposlaništvo države Izrael na Dunaju.</p> <p>Projekt <i>Šoa – spominjajmo se 2013</i> je podprlo Mednarodno zavezništvo za spomin na holokavst – IHRA; častni pokrovitelj projekta je bil Karl Erjavec, zunanji minister RS.</p>				

22. 1.	POGOVOR S SLAVKOM GOLDSTEINOM Pogovor	Sinagoga Maribor	Mariborska knjižnica	62
--------	---	------------------	----------------------	----

V okviru projektov *Šoa – spominjajmo se 2013* in *Odperti horizonti* (slednji je projekt Mariborske knjižnice) smo v Sinagogi Maribor gostili eminentnega hrvaškega zgodovinarja, politika, publicista, založnika, novinarja in scenarista Slavka Goldsteina. Gost je v pogovoru z mag. Francijem Pivcem zbranim obiskovalcem predstavil svojo izjemno zanimivo, a tudi žalostno življenjsko zgodbo – nekdanji predsednik judovske skupnosti v Zagrebu, danes zagotovo ena najbolj zanimivih, uglednih in vplivnih osebnosti hrvaškega javnega življenja, je namreč v mladosti preživel holokavst.

24. 1.	VSAKO LETO ENO IME: NEZNANI SLOVENSKI PRAVIČNIKI IZ PREKMURJA IN PRIMORSKE Znanstveni simpozij	Univerzitetna knjižnica Maribor (Glazerjeva dvorana)	Prva gimnazija Maribor, Mariborska knjižnica, Univerzitetna knjižnica Maribor, ZRC SAZU, Študijski center za narodno spravo, Inštitut za narodnostna vprašanja	55
--------	--	--	--	----

Znanstveno srečanje *Vsako leto eno ime* predstavlja integralni del projekta *Šoa – spominjajmo se*. Na njem priznani zgodovinarji, sociologi, antropologi in drugi strokovnjaki predstavljajo najnovejše izsledke raziskav s področja holokavsta, poseben poudarek pa je na srečanju namenjen tudi predstavitvi slovenskih pravičnikov med narodi. V letu 2013 smo znanstveno srečanje posvetili neznanim pravičnikom iz Prekmurja in Primorske, ki sta jih predstavila mag. Renato Podbersič in prof. Boris Hajdinjak. Mag. Klemen Brvar je predstavil zgodbo Alija Kardoša, enega prvih Judov v vrstah slovenskih komunistov, Anna Maria Gruenfelder je predstavila usodo judovskih beguncev iz srednje Evrope in holokavst v ustaški NDH, medtem ko je dr. Marjan Toš spregovoril o primerih dobrih praks poučevanja zgodovine holokavsta na nekaterih mariborskih osnovnih šolah. Posebnost srečanja sta bili dve predavanji, ki sta bili prvič doslej namenjeni tematiki romskega genocida med drugo svetovno vojno; dr. Vera Klopčič je predstavila začetke mednarodnega preučevanja genocida nad Romi, mag. Franc Kuzmič pa je predstavil usodo prekmurskih Romov med holokavstom. Znanstveno srečanje se je pričelo z uvodnimi pozdravi dr. Zdenke Petermanec, ravnateljice Univerzitetne knjižnice Maribor, dr. Boža Cerarja, državnega sekretarja na MZZ, ki je obiskovalce nagovoril v imenu častnega pokrovitelja srečanja oziroma projekta *Šoa – spominjajmo se* ministra Karla Erjavca, in dr. Igorja Vojticia kot predstavnika Judovske skupnosti Slovenije. Posebna gostja srečanja je bila Erika Fürst, slovenska Judinja, ki je preživela holokavst.

Projekt *Šoa – spominjajmo se 2013* je podprlo Mednarodno zavezništvo za spomin na holokavst – IHRA; častni pokrovitelj projekta je bil Karl Erjavec, zunanji minister RS.

24. 1.	BITI JUD Odprtje razstave	Sinagoga Maribor	Avstrijski kulturni forum	40
<p>Odprtje razstave <i>Biti Jud</i> (izvirno <i>Jude sein – Being Jewish</i>) je predstavljalo osrednji dogodek projekta <i>Šoa – spominjajmo se 2013</i>. Slavnostni govornik na odprtju je bil predsednik Republike Slovenije Borut Pahor, medtem ko je razstavo odprl veleposlanik Republike Avstrije v Sloveniji, njegova ekscelenca dr. Clemens Koja. V kulturnem programu so nastopili dijaki in dijakinje Prve gimnazije Maribor pod umetniškim vodstvom Polone Meke Ožinger in glasbena skupina KontraKvartet iz Maribora.</p>				
				
24. 1.– 25. 2.	BITI JUD Fotografska razstava	Sinagoga Maribor	Avstrijski kulturni forum, Judovski muzej Dunaj	30
<p>Razstava <i>Biti Jud</i> je gostujoča razstava judovskega muzeja iz Dunaja, ki skuša skozi fotografski objektiv Petra Rigauda odgovoriti na vprašanja o judovski identiteti. Iskanje identitete je zastavljeno široko in ga ponazarjajo stališča posameznih portretirancev – dunajskih Judov – in njihovih različnih socialnih, religioznih in svetovnonazorskih pogledov na judovsko identiteto skozi več generacij. In, končno, razstava drzno izpostavlja generalno vprašanje: Kdo sem pravzaprav jaz?, ki si ga danes zastavljajo mnogi, neodvisno od tega, ali so Judje ali ne. Po gostovanju v Mariboru je razstava gostovala tudi v Lendavi.</p>				

				
25. 1.	SLOVENSKI JUDJE: ZGODOVINA IN HOLOKAVST Predstavitev zbornika	Pavlova hiša, Potrna	Pavlova hiša, Potrna	15
Uspešno mednarodno sodelovanje s Pavlovo hišo iz avstrijske Potrne/Laafelda se je nadaljevalo s predstavitvijo zbornika <i>Slovenski Judje: Zgodovina in holokavst</i> , ki je izšel v založbi Sinagoge Maribor v letu 2012. Zbornik sta predstavila mag. Elisabeth Arlt in dr. Marjan Toš.				
				
8. 2.	SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK Vodeni ogledi, projekcija informativnega filma	Sinagoga Maribor		114
Ob slovenskem kulturnem prazniku smo pripravili vodena ogleda po aktualni razstavi <i>Biti Jud</i> , obiskovalci pa so si razstavo lahko ogledali tudi samostojno. Obiskovalci so si prav tako ogledali informativni film o zgodovini nekdanje mariborske sinagoge in promocijski video, ki smo ga pripravili v letu 2012 ob				

razstavi *Sarajevska Hagada*. Aktivnosti ob slovenskem kulturnem prazniku smo realizirali v sklopu projekta *Šoa – spominjajmo se*.

1. 3.	BITI JUD Predavanje	Zavod za kulturo in promocijo Lendava	Zavod za kulturo in promocijo Lendava, Avstrijski kulturni forum	55
-------	-------------------------------	--	---	----

Ob odprtju razstave *Biti Jud*, ki smo jo predhodno gostili v Sinagogi Maribor, v avli ZKP Lendava je dr. Marjan Toš, na povabilo lendavskega organizatorja, pripravil predavanje o zgodovini Judov na Slovenskem, njihovem aktualnem položaju v slovenski družbi in izzivih, ki jih zlasti pred verujoče jude, postavlja vsakdanjik. Ob predavanju sta zbrane obiskovalce nagovorili tudi Tanja Šimonka, direktorica ZKPL, in Maja Seršen, predstavnica Avstrijskega kulturnega foruma. V glasbenem programu sta nastopila Tjaša Šimonka in Miha Kavaš.

13. 6.	SLOVENSKI JUDJE: ZGODOVINA IN HOLOKAVST II Predstavitev zbornika	Univerzitetna knjižnica Maribor (Glazerjeva dvorana)	Univerzitetna knjižnica Maribor	35
--------	--	--	---------------------------------	----

Serijska publikacija *Slovenski Judje: Zgodovina in holokavst* predstavlja pomemben popularizacijski element projekta *Šoa – spominjajmo se*. Gre za zbornik, v katerem objavljamo najnovejša dognanja in izsledke raziskav s področja zgodovine holokavsta in antisemitizma na ozemlju današnje Slovenije in nekdanje skupne države Jugoslavije. V letu 2013 smo izdali drugo številko omenjenega zbornika, ki je tokrat zajela strokovne članke dr. Marjan Toša na temo holokavsta in zgodovinskega spomina na slovenske Jude, dr. Anne Marie Gruenfelder o tujih judovskih emigrantih v NDH, dr. Vere Klopčič o začetkih mednarodnega preučevanja genocida nad Romi in mag. Franca Kuzmiča o holokavstu in prekmurskih Romih. Mag. Klemen Brvar je za zbornik prispeval članek o Judih v vrstah slovenskih komunistov med obema vojnama in usodi Aladarja – Alija Kardoša, mag. Renato Podbersič pa o avstro-ogrskih častnikih judovskega rodu na soški fronti, ki so trpeli med holokavstom. O življenju in pogumu slovenskih pravičnikov Uroša Žuna in Andreja Tumpeja je pisal dr. Marjan Toš, zaključni prispevek v zborniku predstavlja članek prof. Borisa Hajdinjaka o kratkem življenju Sepija Obradovića in holokavstu v Srbiji. Predgovor k drugi izdaji zbornika *Slovenski Judje: Zgodovina in holokavst* je prispevala njegova recenzentka dr. Irena Šumi. Zbornik je pripravljen v slovenskem jeziku in vsebuje tudi povzetke v angleščini.

Izdajo zbornika je pospremila javna predstavitev v Glazerjevi dvorani Univerzitetne knjižnice Maribor, kjer je zbrane obiskovalce uvodoma v imenu gostiteljice predstavitev pozdravila dr. Vlasta Stavbar, v nadaljevanju pa je vsebino zbornika predstavil dr. Marjan Toš.

22. 10.	MARIBORSKE JUDOVSKÉ IDENTITE Predavanje	Muzej Narodne osvoboditve Maribor	Društvo generala Maistra Maribor	17
<p>V okviru predavanja, ki ga je izvedel dr. Marjan Toš, je bila predstavljena kratka zgodovina judovskega življa v srednjeveškem Mariboru, vzroki in posledice srednjeveških pregonov in predvsem vloga Judov na gospodarskem področju. Predavanje je izpostavilo judovske identitete mesta, ne zgolj pri njegovem gospodarskem razvoju, pač pa predvsem v kontekstu povezovanja s takratnimi evropskimi središči in posledic na kulturno dogajanje v mestu in okolici. Poseben poudarek je bil prav tako namenjen osvetlitvi usode v Mariboru živečih judovskih družin pred in ob izbruhu 2. svetovne vojne ter dolgoročnih posledic holokavsta na prisotnost judovskega življa v novejšem času. Maribor je danes, tudi zaradi tega, mesto brez omembe vredne prisotnosti judovskega življa.</p>				
5. 11.	ROMI V GIBANJU Odprtje razstave	Sinagoga Maribor	OŠ Janka Padežnika Maribor	50
<p>V sklopu preučevanja in prezentiranja holokavsta in njegovih posledic se v strokovni javnosti v zadnjih letih vse več poudarka namenja tudi preučevanju genocida, ki se je med drugo svetovno vojno zgodil nad Romi. T. i. Porrajmos, kakor imenujemo omenjeni genocid, je dandanes še vedno relativno neznan, zato si mnoge mednarodne organizacije prizadevajo z različnimi projekti javno osvetliti tudi to žalostno epizodo evropske in svetovne zgodovine. V letu 2013 smo se tem prizadevanjem pridružili tudi v Sinagogi Maribor, kjer smo gostili zanimivo in nadvse poučno razstavo <i>Romi v gibanju</i>.</p> <p>Pri realizaciji otvoritvene slovesnosti smo sodelovali z OŠ Janka Padežnika. Učenci šole so skupaj z mentorji pripravili in izvedli nadvse ganljiv kulturni program, v katerem ni manjkalo deklamacij, petja in plesa. Ker so v programu sodelovali tudi romski učenci, je del programa potekal v romskem jeziku. Občinstvo so ob odprtju nagovorili mag. Jožek Horvat – Muc, predsednik Zveze Romov Slovenije, Marie-Therese Hermges, direktorica Avstrijskega kulturnega foruma kot pokrovitelja projekta, in dr. Marjan Toš. Na odprtju je bilo prebrano tudi pismo častne pokroviteljice projekta Vlaste Nussdorfer, varuhinje človekovih pravic Republike Slovenije, dogodka pa so se udeležili tudi predstavniki nekaterih lokalnih in nacionalnih romskih organizacij.</p>				

5. 11. – (15. 3. 2014)	ROMI V GIBANJU Dokumentarna razstava	Sinagoga Maribor	Akademija Gradec, Pavlova hiša (Potrna), Zveza Romov Slovenije	116
---	--	------------------	---	-----

Akademija Gradec in Roma Service sta leta 2008 v sklopu festivala Romale!08 zasnovala nadvse poučno razstavo *Roma in Bewegung*, ki je odtlej gostovala po različnih prizoriščih v Avstriji. Ker razstava na pregleden in razumljiv način ponuja zgodovinski vpogled v usodo Romov na evropskih tleh, od prvih dokumentiranih naselitev v Evropi do današnjih dni, posebej pa izpostavlja tudi problematiko diskriminacije in nestrpnosti do Romov ter podaja pričevanja romskih žrtev medvojnega genocida, smo jo pod okriljem projekta *Šoa – spominjajmo se* gostili tudi v mariborski Sinagogi ter jo vsebinsko dopolnili s podatki o zgodovini Romov v Sloveniji, o njihovi usodi med drugo svetovno vojno in o njihovem položaju v sodobni slovenski družbi. Avtorja besedil za slovensko verzijo razstave *Romi v gibanju* sta bila dr. Vera Klopčič in dr. Marjan Toš, medtem ko je redakcijo besedil in izbor slikovnega gradiva opravila Marjetka Bedrač. Pri realizaciji razstave smo sodelovali tudi z Zvezo Romov Slovenije in Pavlovo hišo iz Potrne; omenjeni slovenski dodatek, ki vsebuje tudi angleški prevod, pa smo zasnovali kot zaključeno vsebinsko celoto, zato je primeren za morebitna prihodnja samostojna gostovanja.

26. 11.	UPORABA AVDIO-VIZUALNIH ORODIJ PRI POUČEVANJU ZGODOVINE HOLOKAVSTA Delavnica	OŠ Draga Kobala Maribor	Centropa, OŠ Draga Kobala Maribor	17
<p>V sodelovanju s Centropo, judovskim zgodovinskim inštitutom, ki se posveča ohranjanju zgodb judovskih družin zlasti z območja centralne in vzhodne Evrope ter Balkana v 20. stoletju, in OŠ Draga Kobala Maribor smo organizirali delavnico na temo uporabe avdio-vizualnih orodij pri poučevanju zgodovine holokavsta. Delavnica je bila namenjena pedagoškim delavcem mariborskih in okoliških osnovnih in srednjih šol ter je potekala v treh delih. V prvem delu je Edward Serotta predstavil Centropine izobraževalne programe, nakar sta bila v drugem delu delavnice predvajana kratka dokumentarna filma – <i>Tri obljube</i> in <i>Preživetje v Sarajevu</i>, od katerih prvi pripoveduje zgodbo beograjske judovske družine Kalef in pravičnika Andreja Tumpeja med drugo svetovno vojno, drugi pa zgodbo o medčloveški pomoči in pogumu v obleganem Sarajevu med letoma 1992 in 1995. Tretji, zaključni del delavnice je bil namenjen izmenjavi mnenj udeležencev delavnice o možnostih uporabe avdio-vizualnega gradiva pri poučevanju o holokavstu in njegovi implementaciji v učni načrt. Delavnice so se udeležili učitelji osnovnih šol Starše, Draga Kobala Maribor, Miklavž na Dravskem polju, Franca Lešnika – Vuka Slivnica, Franca Rozmana – Staneta Maribor, Lenart, Ludvika Pliberška Maribor, Benedikt, Cerkvenjak, Sveta Trojica in Prve gimnazije Maribor ter predstavnica območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine.</p> <div data-bbox="165 826 1547 1134"> </div>				
3. 12.	TA VESELI DAN KULTURE Dan odprtih vrat	Sinagoga Maribor		7
<p>Ob obeleževanju rojstva Franceta Prešerna slovenski muzeji, galerije in drugi zavodi, delujoči na področju kulturne dediščine, tradicionalno pripravljamo dan odprtih vrat. V Sinagogi Maribor smo na ta dan obiskovalcem ponudili vodeni ogled po prostorih nekdanje sinagoge in po razstavi <i>Romi v gibanju</i>.</p>				

POSTPRODUKCIJA – GOSTOVANJA				
Datum:	Dogodek, prireditev:	Lokacija:	Partnerji projekta:	Št. obisk.:
21. 1.– 28. 2.	PO SLEDEH JUDOVSKÉ DEDIŠČINE NA SLOVENSKEM Dokumentarna razstava	OŠ Pesnica	OŠ Pesnica	291
<p>Razstava <i>Po sledih judovske dediščine na Slovenskem</i> je razstava, ki na dokumentarno jedrnat, a pregleden način ponuja vpogled v ohranjeno materialno judovsko dediščino na slovenskem etničnem ozemlju. Čeprav je pri nas ohranjena judovska dediščina skromna, zgovorno ilustrira zgodovino in usodo Judov na Slovenskem vse od prvih pomembnejših skupnosti v srednjem veku do današnji dni. Ob obeleževanju mednarodnega dneva spomina na žrtve holokavsta smo z razstavo gostovali na OŠ Pesnica, kjer so kulturno-glasbeni program ob odprtju pripravili učenci šole. Pripravljeni program je bil zelo ganljiv, saj so obiskovalci lahko prisluhnili prebiranju pesmi in spisov, v katerih so učenci, pripravljavci kulturnega programa, zapisali svoja razmišljanja o holokavstu in Judih na Slovenskem. Kot častna gosta sta zbrane obiskovalce nagovorila Luka Vojtic, predstavnik Judovske skupnosti Slovenije, in dr. Marjan Toš, ki je po odprtju učence OŠ Pesnica popeljal na voden ogled po razstavi.</p>				
				
22. 1.– 11. 4.	ZVEZDNA PROGA – RAZSTAVA O HOLOKAVSTU Dokumentarna razstava	OŠ Draga Kobala Maribor	Mariborska knjižnica, OŠ Draga Kobala Maribor	498
<p>Razstava <i>Zvezdna proga – razstava o holokavstu</i> je bila pripravljena kot koprodukcijski projekt Sinagoge Maribor in Mariborske knjižnice v letu 2011, njeni avtorji so bili mag. Klemen Brvar, Andreja Babšek in Boris Hajdinjak. Razstava, ki predstavlja zgodovino holokavsta skozi usodo mariborskih judovskih družin</p>				

Kohnstein in Singer ter obenem skozi literarna dela, posvečena tematiki holokavsta, je doslej gostovala na več prizoriščih v Mariboru in okolici, v Slovenski Bistrici in Novi Gorici, v januarju 2013 pa tudi na OŠ Draga Kobala Maribor. Kulturni program ob odprtju razstave na omenjeni osnovni šoli so pripravili in izvedli učenci šole, ki so po odprtju zbrane obiskovalce popeljali na voden ogled po razstavi.

25. 1.– 25. 2.	HOLOKAVST 1933–1945 (POGUM, DA SE SPOMINJAMO) Dokumentarna razstava	OŠ Martina Konšaka Maribor	OŠ Martina Konšaka Maribor	433
-------------------	---	----------------------------	----------------------------	-----

OŠ Martina Konšaka se je v projekt *Šoa – spominjajmo se* vključila že v letu 2012, ko je sodelovala pri postavitvi *Tlakovcev spomina*, trajnega spominskega obeležja v spomin na mariborski judovski družini Kohnstein in Singer, ki sta bili med žrtvami holokavsta. V letu 2013 se je to sodelovanje nadaljevalo z gostovanjem razstave *Holokavst 1933–1945 (Pogum, da se spominjamo)*, ki je do sedaj gostovala že na mnogih prizoriščih po Sloveniji. Odprtje razstave na OŠ Martina Konšaka Maribor je spremljal kulturno-glasbeni program, pripravili so ga učenci omenjene šole, nekaj več kot sto zbranih osnovnošolcev pa sta nagovorila ravnatelj Damir Orehovec in dr. Marjan Toš, direktor Sinagoge Maribor.

<p>25. 1.– 25. 2.</p>	<p>OPROSTITE NAM, OPROSTITE NAM, O VI MRTVI! JUDOVSKI VOJAKI AVSTRO-OGRSKE VOJSKE NA SOŠKI FRONTI Dokumentarna razstava</p>	<p>Zavod za kulturo in promocijo Lendava</p>	<p>Študijski center za narodno spravo, ZRC SAZU – Zgodovinski inštitut Milka Kosa, Zavod za kulturo in promocijo Lendava</p>	<p>60</p>
---------------------------	---	--	--	-----------

V Lendavi se v projekt *Šoa – spominjajmo se* vključuje Zavod za promocijo in kulturo Lendava, ki med drugim upravlja nekdanjo mestno sinagogo in je tudi sicer eden od osrednjih zavodov vzhodne Slovenije, ki se z organizacijo kulturnih prireditev poklanja zgodovinskemu spominu na Jude, živeče na slovenskem ozemlju. Lendavski organizatorji so ob mednarodnem dnevu spomina na žrtve holokavsta gostili dokumentarno razstavo *Oprostite nam, oprostite nam, o vi mrtvi! Judovski vojaki avstro-ogrske vojske na soški fronti*, ki je pred tem izjemno uspešno gostovala v Kobariškem muzeju in v Pokrajinskem muzeju Ptuj Ormož. Ob odprtju razstave v predverju ZKPL je zbrano občinstvo nagovoril zgodovinar mag. Franc Kuzmič. Avtorja razstave sta mag. Renato Podbersič in dr. Petra Svoltjšak, pripravljena pa je bila v koprodukciji Sinagoge Maribor, Zgodovinskega inštituta Milko Kos (ZRC SAZU) in Študijskega centra za narodno spravo v letu 2011.

<p>12. 3.– 5. 4.</p>	<p>OPROSTITE NAM, OPROSTITE NAM, O VI MRTVI! JUDOVSKI VOJAKI AVSTRO-OGRSKE VOJSKE NA SOŠKI FRONTI Dokumentarna razstava</p>	<p>Slovenski znanstveni inštitut, Dunaj</p>	<p>Študijski center za narodno spravo, ZRC SAZU – Zgodovinski inštitut Milka Kosa, Slovenski znanstveni inštitut, Dunaj</p>	<p>157</p>
<p>V prostorih Slovenskega znanstvenega inštituta na Dunaju smo gostovali z razstavo <i>Oprostite nam, oprostite nam, o vi mrtvi! Judovski vojaki avstro-ogrske vojske na soški fronti</i>. Na odprtju je zbrane obiskovalce nagovoril direktor inštituta dr. Vincenc Rajšp, soavtorja razstave dr. Petra Svoljšak in mag. Renato Podbersič pa sta predstavila njeno vsebino. Gostovanje razstave je sodilo v sklop aktivnosti pod okriljem projekta <i>Šoa – spominjajmo se</i>.</p>				
				
<p>10. 10.– 4. 11.</p>	<p>SINAGOGA MARIBOR – OB DESETLETNICI DELOVANJA Dokumentarna razstava</p>	<p>Pokrajinski muzej Ptuj Ormož</p>	<p>Pokrajinski muzej Ptuj Ormož</p>	<p>135</p>
<p>Z gostovanje razstave <i>Sinagoga Maribor – ob desetletnici delovanja</i> v vzhodnem grajskem stolpu ptujskega gradu smo nadaljevali niz uspešnega sodelovanja s Pokrajinskim muzejem Ptuj Ormož. Na otvoritvi so zbrano občinstvo nagovorili kustodinja Stanka Gačnik, direktor ptujskega muzeja Aleš Arih in dr. Marjan Toš, ki je predstavil vsebino razstave. Gostovanje je sodilo v sklop aktivnosti projekta <i>Šoa – spominjajmo se</i>, zaradi terminskega sovpadanja s projektom <i>Evropski dan judovske kulture 2013</i> pa smo to gostovanje promovirali tudi pod okriljem slednjega.</p>				

2.2.2 SINAGOGA – MARIBORSKA AGORA

Nosilec – odgovorna oseba/vodja programa: **DR. MARJAN TOŠ**

PRODUKCIJA				
Datum:	Dogodek, prireditev:	Lokacija:	Partnerji projekta:	Št. obisk.:
25. 4./ 14. 6.	ETIČNOST IN MORALNE VREDNOTE V SODOBNEM ČASU Pogovor in radijska oddaja	Regionalni RTV center Maribor	Radio Maribor, Pravna fakulteta Maribor	*poslušanost 8,7 %
<p>Snemanje prve oddaje z naslovom Etičnost in moralne vrednote v sodobnem času, v kateri sta sodelovala prof. dr. Edi Kovač in prof. dr. Borut Holcman. Oddaja je bila predvajana v okviru dokumentarnega programa Radia Maribor 14. junija 2013. To je bil pogovor s profesorjema antropologije, filozofije, teologije in cerkvenega prava ter pravne zgodovine. Govora je bilo zlasti o nujnosti konstruktivnega dialoga in o odprtem dialogu v sodobni družbi nasploh, pa tudi o strpnejših medsebojnih razmerjih in o kritični distanci do odprtih družbenih vprašanj in dilem sodobnega časa. Moderator oddaje je bil Anton Petelinšek, urednik oddaj na Radiu Maribor.</p>				
19. 6.	POMEN PISMENOSTI ZA PREŽIVETJE JUDOVSTVA Predavanje	Sinagoga Maribor	Pravna fakulteta Maribor	19
<p>V sklopa programa <i>Sinagoga – mariborska agora</i> smo pripravili tudi predavanje mag. Francija Pivca o pomenu pismenosti za preživetje judovstva. V luči dejstva, da Judi bistveno več vlagajo v izobrazbo od poprečja in posledično opravljajo zahtevnejša dela, kar navsezadnje rezultira tudi v številu Nobelovih nagrad, ki precej presega delež Judov v svetovnem prebivalstvu, je predavatelj judovsko zgodovinsko izkušnjo s pismenostjo izpostavil kot poduk o pomenu izobraževanja, ki bi ga še posebej v negotovih časih morali upoštevati vsi.</p>				

21. 6./ 28. 6.	VPLIV JUDOVSKÉ KULTURE SKOZI ČAS – DANAŠNJA MIROVNIŠKA KULTURA V OPTIKI JUDOVSKIH PREIZKUŠENJ 20. STOLETJA Pogovor in radijska oddaja	Regionalni RTV center Maribor	Radio Maribor, Pravna fakulteta Maribor	*poslušanost 6,3 %
<p>Snemanje druge oddaje ciklusa <i>Sinagoga – mariborska agora</i> s profesorjem prava in pravne zgodovine dr. Borutom Holcmanom na temo <i>Vpliv judovske kulture skozi čas – Današnja mirovniška kultura v optiki judovskih preizkušenj 20. stoletja</i>. Oddaja je bila predvajana 28. junija 2013 v dokumentarnem programu Radia Maribor. Moderator oddaje je bil Anton Petelinšek, urednik oddaj na Radiu Maribor.</p>				
26. 9.	STEREOTIPNO O JUDIH NA SLOVENSKEM Okrogla miza	Grad Negova	Radio Maribor, Pravna fakulteta Maribor, Zavod za kulturo, promocijo in turizem Gornja Radgona	40
<p>V sodobni slovenski zgodovini so Judi na ozemlju današnje Slovenije kot populacijska identiteta zaznamovani predvsem s svojo fizično odsotnostjo, po ocenah mnogih poznavalcev pa prav to prispeva k dejstvu, da smo v Sloveniji soočeni s kriptično prisotnostjo Judov, ki predstavlja eno od značilnosti slovenskega tipa antisemitizma ali t. i. »antisemitizma brez Judov«. Ta je med drugim produkt stereotipa, da Judov v Sloveniji ni in zato tudi ne antisemitizma, kar pa zgodovinska dejstva negirajo; Judi so slovenske dežele poseljevali že od 12. stoletja in so na ozemlju današnje Slovenije, četudi v skromnem številu, ostali vse do danes. V okviru okrogle mize, ki je potekala v gradu Negova, so zanimiva osebna razmišljanja in poglede na judovsko zgodovino in kulturo iz različnih zornih kotov predstavili dr. Borut Holcman z referatom <i>Judje – znamenje nasprotovanja</i>, dr. Marjan Toš z referatom <i>Historična prisotnost judovskega življa na Slovenskem</i>, magistra Renato Podbersič in Franc Kuzmič z referatoma o judovski dediščini Primorske in Prekmurja, dr. Irena Šumi z referatom s pomenljivim naslovom <i>Med avtohtonostjo in antisemitizmom</i>, dr. Cirila Toplak z referatom <i>Holokavst in sodobnost: med relativizacijo in politizacijo</i> in dr. Dragica Haramija, ki je predstavila holokavst v (mladinski) književnosti. Goste in občinstvo sta uvodoma pozdravila mag. Norma Bale in dr. Igor Vojtic, član izvršnega odbora Judovske skupnosti Slovenije, po predstavitvi referatov pa je potekala živahna diskusija, ki je potrdila nujnost prirejanja tovrstnih programov.</p>				

11. 10.	STEREOTIPNO O JUDIH NA SLOVENSKEM I Radijska oddaja	Grad Negova	Radio Maribor	*poslušnost 6,7 %
Iz posnete vsebine na okrogli mizi v Negovi sta bila pripravljena dva strnjena enourna radijska projekta v redakciji urednika Antona Petelinška. Oba sta bila predvajana v dokumentarnem programu Radia Maribor.				
18. 10.	STEREOTIPNO O JUDIH NA SLOVENSKEM II Radijska oddaja	Grad Negova	Radio Maribor, Pravna fakulteta Maribor, Zavod za kulturo, promocijo in turizem Gornja Radgona	*poslušnost 6,7 %

2.2.3 BRANKO ŠÖMEN: CINTOR

Nosilec – odgovorna oseba/vodja programa: **DR. MARJAN TOŠ**

PRODUKCIJA				
Datum:	Dogodek, prireditev:	Lokacija:	Partnerji projekta:	Št. obisk.:
23. 5.	BRANKO ŠÖMEN: CINTOR Literarno-glasbeni dogodek	Sinagoga Maribor		36

Z avtorskim projektom priznanega slovenskega pisatelja in scenarista Branka Šömna *Cintor* smo se poklonili 69. obletnici množičnih deportacij prekmurskih Judov v taborišča smrti. *Cintor* je narečni izraz za pokopališče in izbira tega imena za projekt je simbolno nakazala na ne samo nesmiselno preganjanje, ki je svoj tragičen vrhunec doseglo v holokavstu druge svetovne vojne, temveč tudi na nenadomestljivo izgubo pestrosti kulturnega ustvarjanja, ki se med drugim zrcali skozi poezijo. Projekt *Cintor* je bil zasnovan kot preplet nizanja biografskih podatkov o znanih judovskih pesnikih, prebiranja njihovih pesmi, izbranih iz več svetovnih judovskih antologij, in glasbenih vložkov, ki so jih sestavljali z otožnim melosom prežeti judovski napevi. V programu so nastopili povezovalka Darinka Čobec, Silvo Safran kot interpretator poezije in glasbenika Tjaša Šimonka in Miha Kavaš.

POSTPRODUKCIJA – GOSTOVANJE				
Datum:	Dogodek, prireditev:	Lokacija:	Partnerji projekta:	Št. obisk.:
2. 6.	BRANKO ŠÖMEN: CINTOR Literarno-glasbeni dogodek	Sinagoga Maribor	Zavod za kulturo in promocijo Lendava	65

Po uspešni izvedbi programa *Cintor* smo z njim gostovali še v lendavski Sinagogi, kjer smo obenem pospremili odprtje Slovenskega muzeja holokavsta.

2.2.4 JAKOV BARARON: VISTA

Nosilec – odgovorna oseba/vodja programa: **MARJETKA BEDRAČ**

PRODUKCIJA

Datum:	Dogodek, prireditelj:	Lokacija:	Partnerji projekta:	Št. obisk.:
9. 5.	JAKOV BARARON: VISTA/POGLED Odprtje razstave	Sinagoga Maribor		30

Jakov Bararon je ugledni in mednarodno uveljavljeni avstrijski slikar, ki se je mariborskemu občinstvu nazadnje predstavil pred desetimi leti. Tokrat je v Sinagogi Maribor razstavi najnovejšo serijo likovnih del, poimenovano *Vista* ali *Pogled*. Slavnostni govornik na odprtju razstave je bil mag. Franci Pivec, podpredsednik Zveze kulturnih društev Slovenije, ki je razstavo tudi odprl, medtem ko je avtorjevo delo predstavila Marjetka Bedrač. V kulturnem programu sta z naborom sefardskih napevov nastopila pevka Rivka Saltiel in violinist Kurt Bauer. Častni pokrovitelj projekta je bil Smail Festić, častni konzul Bosne in Hercegovine v Sloveniji.

9. 5.– 31. 5.	JAKOV BARARON: VISTA/POGLED Dokumentarna razstava	Sinagoga Maribor		198
------------------	---	------------------	--	-----

Jakov Bararon se je rodil leta 1939 v Beogradu in je že v zgodnjih otroških letih izkusil krutost nacističnega preganjanja. Po vojni je nekaj let živel v Franciji in v Izraelu, leta 1957 pa se je preselil v Sarajevo, kjer je živel do izbruha vojne v Bosni in Hercegovini, ko se je preselil na Dunaj. Zlasti bivanje v Izraelu in v Bosni in Hercegovini je pomembno zaznamovalo njegov umetniški opus, v katerem nenehno ostaja zvest iskanju iz bogatega judovskega, in še posebej sefardskega, izročila izhajajočega bistva, ki ga umetnik razkriva skozi likovno prepoznavne lirčno-melanholične podobe. Bararonove kompozicije, sestavljajoče serijo *Vista*,

so zaznamovane s scenskim uigravanjem vedutnih in figuralnih upodobitev, naslikanih v maniri barvno uglašeni prepletov objektivnih in subjektivnih zaznav – pogledov. Z omenjeno razstavo je Bararon predhodno gostoval v Sarajevu, po razstavitvi v Mariboru pa je bila razstava prenesena v Zagreb.

2.2.5 EVROPSKI DAN JUDOVSKÉ KULTURE 2013

Nosilec – odgovorna oseba/vodja programa: **MARJETKA BEDRAČ, DR. MARJAN TOŠ**

PRODUKCIJA				
Datum:	Dogodek, prireditelj:	Lokacija:	Partnerji projekta:	Št. obisk.:
27. 6.	MICHEL D'ANASTASIO: KALIGRAFIJA JUDAIKA Odprijetje razstave	Sinagoga Maribor		30

Michel D'Anastasio je eden najbolj eminentnih hebrejskih kaligrafov na svetu, ki je razstavljal vse od Japonske in Indije do Rusije in Kanade, a vendar je njegovo delo v srednji Evropi razmeroma neznano. Z namenom, da bi svojo strast in predanost umetniški kaligrafiji delil tudi z občinstvom v tem delu Evrope, je D'Anastasio zasnoval razstavo *Kaligrafija judaika*, s katero predstavlja izbrana dela iz produkcije zadnjih petih let. V letu 2010 so bila ta dela razstavljena v Jeruzalemski sinagogi v Pragi, leto pozneje v glavni sinagogi v Liberču, prav tako na Češkem, z gostovanjem v Sinagogi Maribor pa se je avtor prvič predstavil tudi slovenski javnosti. Slavnostni govornik ob odprtju razstave je bil prof. dr. Borut Holcman, predsednik Sveta zavoda CJKD Sinagoga Maribor, medtem ko je v kulturnem programu nastopil mladi harfist Brin Bernatovič. Z odprtjem razstave kaligrafskih del Michela D'Anastasia smo obenem pričeli z uvodnimi programskimi aktivnostmi projekta *Evropski dan judovske kulture 2013*.

27. 6.– 11. 10.	MICHEL D'ANASTASIO: KALIGRAFIJA JUDAIKA Likovna razstava	Sinagoga Maribor		1363
<p>Michel D'Anastasio je francoski kaligraf, slikar in grafični oblikovalec malteško-judovskih korenin, za katerega je značilno, da z edinstvenim umetniškim pristopom presega možnosti kaligrafije kot zgolj rokopisa, čudovito zapisanega na papir, steklo ali platno, in slikanje hebrejskih črk in besedil mojstrsko obvladuje s preišljeno zasnovanimi dramatičnimi barvno svetlobnimi poudarki, ki zapisani ekspresiji dodajajo skoraj teatraličen značaj. Celotno kompozicijo umetnik pogosto tudi fotografira, kajti končno delo ni zgolj kaligrafija sama po sebi, temveč podoba, ki podaja sceno z zapisanimi deli in tako razkriva božanski in posvečeni izvor hebrejskih črk in besedil. Nabor del, ki so bila razstavljeni v Sinagogi Maribor, je vključeval podobe preprostih črk, kot sta alef in šin, v judovskem mysticismu dve od najmočnejših črk, ter zapise iz Tore in del besedila izraelske himne Hatikve. D'Anastasijeva umetnost je ponudila obiskovalcem vpogled v množico izrazov hebrejskih črk in obenem v raznovrstnost vplivov na judovski vsakdanjik in filozofijo, ki jih spodbuja zapisana tradicija.</p> <div data-bbox="165 683 2016 986"> </div>				
27. 9.– 30. 10.	TONI FRANOVIĆ: TIKKUN OLAM Likovna razstava	Sinagoga Lendava	Zavod za kulturo in promocijo Lendava, Brabro Zagreb	215
<p>Razstava likovnih del hrvaškega akademskega slikarja Tonija Franovića je nastala kot mednarodni koprodukcijski projekt kulturnega društva Brabro iz Zagreba, Zavoda za kulturo in promocijo Lendava in Sinagoge Maribor. Premierno je bila odprta v lendavski sinagogi v sklopu obeleževanja <i>Evropskega dneva judovske kulture 2013</i>, v letu 2014 pa bo sledilo njeno gostovanje v nekdanji sinagogi v Mariboru. Toni Franović razstavlja vse od leta 1989 in je v tujini dokaj prepoznaven avtor in predavatelj: njegova likovna dela se nahajajo v mnogih javnih in zasebnih zbirkah v Evropi, Združenih državah Amerike in Izraelu, kot predavatelj pa je med drugim gostoval na Kresge Academic Center v Washingtonu, School of Visual Arts v New Yorku in univerzi v Bostonu. <i>Tikkun Olam</i>, v prevodu <i>Popravljanje sveta</i>, sestavlja niz likovnih del iz avtorjevega najnovejšega opusa, ki ga zaznamujejo pretežno eksterierne podobe in vtisi, skozi katere umetnik preizprašuje pomen osebne in ustvarjalne odgovornosti v svetu vse večje umetniške trivialnosti.</p>				

29. 9.	EVROPSKI DAN JUDOVSKJE KULTURE 2013 Odprtje in koncert	Sinagoga Maribor		29
--------	--	------------------	--	----

Sinagoga Maribor se je v mednarodni projekt *Evropski dan judovske kulture* (krajše *EDJK*) vključila v letu 2006; odtlej v njem redno sodeluje in je od leta 2010 tudi nacionalni koordinator za Slovenijo. *EDJK* je vsako leto posvečen drugi temi s področja judovskega vsakdanjika, vere, kulture in umetnosti: v preteklem letu je bil tako posvečen judovski dediščini in naravi, saj se je časovno navezal na praznovanje judovskega praznika sukot ali praznika kolib. V Sloveniji so se projektu pridružili številni organizatorji v Ljubljani, Negovi, Lendavi, Mariboru, Murski Soboti in Ptujju, ki so pripravili raznovrsten program, sestavljen iz odprtij razstav, predavanj in predstavitev, ustvarjalnih delavnic, koncertov, vodstev po razstavah, kulinarčnih pokušaj, filmskih projekcij, lutkovnih predstav in monodram ter pesniških večerov. Osrednji dogodek projekta *EDJK 2013* v Sloveniji je potekal v Sinagogi Maribor, ko je zbrane obiskovalce v imenu častnega pokrovitelja projekta dr. Uroša Grilca, ministra za kulturo, nagovorila Špela Spanžel, v. d. generalne direktorice Direktorata za kulturno dediščino. Ob slavnostnem odprtju je bil izveden tudi koncert Rivke Saltiel in Kurta Bauerja.

29. 9.	MAJA KUTIN: SKRIVNOST HEBREJSKIH ČRK IN BESED Ustvarjalna delavnica	Sinagoga Maribor		13
<p>Hebrejski alfabet sestoji iz 22 črk, znakov za soglasnike, ki obenem označujejo tudi številke. S črkami so Judi tradicionalno označevali leta hebrejskega koledarja, poleg besed pa so dobile globlji, skrit pomen zlasti s pojavom judovskega misticizma in t. i. kabale, kar je še poudarilo izvor hebrejščine kot svetega jezika. Hebrejski alfabet nosi dandanes v sebi mnoge simbolne pomene in prizvoke, v njegov skrivnostni svet pa je obiskovalce ob evropskem dnevu judovske kulture popeljala Maja Kutin.</p> <div data-bbox="165 572 618 876"> </div> <div data-bbox="629 572 1081 876"> </div> <div data-bbox="1093 572 1545 876"> </div> <div data-bbox="1556 572 2009 876"> </div>				
29. 9.	DR. JANEZ PREMKA: LEPOTE HEBREJSKEGA ALFABETA Vodenje po razstavi	Sinagoga Maribor		11
<p>Hebrejske črke so od srednjega veka dalje v evropski umetnosti pogosto upodabljali, sprva kot del umetniških kompozicij, pozneje tudi kot samostojne upodobitve. A čeprav so kot slednje zaživele v povsem v novi luči, kakor na primer v kaligrafskih podobah Michela D'Anastasia, so vsekoli ohranile simbolne pomene hebrejskega izročila, s katerim so neločljivo povezane. Umetnostni zgodovinar in poznavalec hebrejskega jezika dr. Janez Premk je zbrane obiskovalce popeljal v zgodovino razvoja hebrejskega jezika ter na primeru komparacije z razstavljenimi deli Michela D'Anastasia prezentiral simbolno-izrazne možnosti hebrejskega alfabetu.</p>				

11. 10.	PO SLEDEH JUDOVSKÉ DEDIŠČINE NA SLOVENSKEM Pedagoški program	Grad Negova	OŠ Gornja Radgona	80
---------	--	-------------	-------------------	----

Ob gostovanju razstave *Po sledih judovske dediščine na Slovenskem* v negovskem gradu smo zasnovali spremljajoč pedagoški program, ki smo ga v obliki vodenih ogledov po razstavi izvajali v sodelovanju z osnovnima šolama iz Gornje Radgone in Negove. Dosedanje dobre izkušnje pri pripravi programov, v okviru katerih se pod mentorstvom strokovnih delavcev Sinagoge Maribor in pedagoških delavcev partnerske izobraževalne ustanove za vodenje po razstavi, s katero Sinagoga Maribor gostuje na posamezni šoli, usposobi skupina učencev, ki izvaja vodenja po tej razstavi za svoje sovrstnike, potrjujejo, da so tovrstni programi zelo uspešni, saj otroci in mladostniki vsebino razstav podajajo in sprejemajo na njim razumljiv način ter si obenem pridobivajo veščine javnega nastopanja. To prakso smo zato prenesli tudi v sodelovanje z zgoraj omenjenima osnovnima šolama. V mesecu septembru smo tako izvajali intenzivne priprave – delavnice, na katerih smo dve skupini učenk, po eno iz vsake šole, seznanili z judovsko zgodovino in kulturo ter z ohranjeno judovsko dediščino na Slovenskem in jih pripravili za vodenje po razstavi. V okviru sodelovanja z osnovno šolo iz Gornje Radgone sta bili v mesecu oktobru izvedeni dve pedagoški vodenji po razstavi *Po sledih judovske dediščine na Slovenskem*, ki so se ju udeležili učenci 8. razreda omenjene šole. Mentor osmošolkam, ki so aktivno sodelovale pri izvedbi vodenj, je bil učitelj državlanske vzgoje in etike Dejan Kokol.

Z izvajanjem pedagoških programov ob razstavi *Po sledih judovske dediščine na Slovenskem* v gradu Negova smo se obenem vključili tudi v projekt *Dnevi evropske kulturne dediščine* (krajše *DEKD*), ki ga vsakoletno izvaja Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije in je bil v letu 2013 posvečen stoletnici organiziranega varstva nepremične in z njo povezane premične in žive kulturne dediščine v Sloveniji.

18. 10.	PO SLEDEH JUDOVSKJE DEDIŠČINE NA SLOVENSKEM Pedagoški program	Grad Negova	OŠ dr. Antona Trstenjaka Negova	49
---------	---	-------------	---------------------------------	----

V okviru sodelovanja z osnovno šolo iz Negove so bila izvedena štiri pedagoška vodenja po razstavi *Po sledih judovske dediščine na Slovenskem*, ki so se jih udeležili učenci 6., 7., 8. in 9. razreda omenjene šole. Mentor devetošolkam, ki so aktivno sodelovale pri izvedbi vodenj, je bil učitelj zgodovine in geografije Matej Kraner.

POSTPRODUKCIJA – GOSTOVANJA				
Datum:	Dogodek, prireditev:	Lokacija:	Partnerji projekta:	Št. obisk.:
4. 9.– 25. 10.	PO SLEDEH JUDOVSKÉ DEDIŠČINE NA SLOVENSKEM Dokumentarna razstava	Grad Negova	Zavod za kulturo, promocijo in turizem Gornja Radgona	1024
<p>Z razstavo <i>Po sledih judovske dediščine na Slovenskem</i> smo v letu 2013 gostovali tudi v gradu Negova in ob tem uspešno sodelovali z Zavodom za kulturo, promocijo in kulturo Gornja Radgona (Kultprotur). Otvoritvene slovesnosti, s katero smo simbolično najavili pestro dogajanje ob Evropskem dnevu judovske kulture 2013, ki je sledilo konec meseca septembra, se je udeležilo 24 obiskovalcev. Slavnostna govornika na odprtju sta bila mag. Norma Bale, direktorica zavoda Kultprotur, in dr. Marjan Toš, po razstavi pa je obiskovalce popeljal njen avtor dr. Janez Premk.</p>				
				

2.2.6 KOPRODUKCIJSKI PROJEKTI

Nosilec – odgovorna oseba/vodja programa: **DR. MARJAN TOŠ, MARJETKA BEDRAČ**

Datum:	Dogodek, prireditev:	Lokacija:	Organizatorji projekta:	Št. obisk.:
11. 4.	PO DOMOVIH KRAŠKIH VASI SO ZAGORELE SVEČKE Predstavitev knjige	Sinagoga Maribor	Mariborska knjižnica, Založba Mladika	22

Predstavitev knjige je bazirala na dosedanjih prezentacijah knjižnih novosti, in to v kontekstu programov krepitev domoljubja. Izpostavljeno je bilo tudi tradicionalno dobro prijateljstvo med primorskimi in štajerskimi Slovenci, zlasti še v obdobju med obema svetovnima vojnama v minulem stoletju.

2.2.7 DRUGI DOGODKI

Koordinatorica programa: **MARJETKA BEDRAČ**

Datum:	Dogodek, prireditev:	Lokacija:	Organizatorji projekta:	Št. obisk.:
5. 3.	CARMINA SLOVENICA: TEHILIM Koncert I	Sinagoga Maribor	Carmina Slovenica	45

Carmina Slovenica nedvomno sodi med naše mednarodno najuspešnejše zborovske zasedbe, ki iz leta v leto navdušuje z izbranim in inovativnim repertoarjem. V preteklem letu je zbor med drugim pripravil projekt *Tehilim*, tj. koncert judovske glasbe, inspiriran s Hagado. Izbor skladb je obsegal širok glasbeni nabor, od sefardskih napevov, preko renesančne polifonije do sodobne literature ter je ob tradicionalnih napevih vključeval dela Erana Dinurja, Salomona Rossija, Boaza Avniha, Galie in Michaela Meltzerja, Yonija Rechterja, Ofre Haza, Flory Jagoda, Bezalela Alonija in Joshue Jacobsona. Premiernemu nastopu v Sinagogi Maribor sta sledili še dve ponovitvi na istem prizorišču.

5. 3.	CARMINA SLOVENICA: TEHILIM Koncert II	Sinagoga Maribor	Carmina Slovenica	43
6. 3.	CARMINA SLOVENICA: TEHILIM Koncert III	Sinagoga Maribor	Carmina Slovenica	46

4. 10.	KOBALOV KULTURNI DROBIŽ Pedagoški program	Sinagoga Maribor	OŠ Draga Kobala Maribor	22
<p><i>Kobalov kulturni drobiž</i> je projekt OŠ Draga Kobala Maribor, ki predstavlja sklop šolskih aktivnosti, s katerimi se učence šole seznanja s kulturno dediščino domačega kraja. Osnovna šola se ob tem povezuje s številnimi lokalnimi javnimi zavodi, delujočimi na področju hranjenja in varovanja nepremične in premične dediščine, kot so Muzej narodne osvoboditve Maribor, območna enota Zavoda RS za varstvo kulturne dediščine, pokrajinski muzej in arhiv ter Sinagoga Maribor. Z vsako od naštetih kulturnih ustanov pripravlja šola program, prilagojen poslanstvu in programski usmeritvi sodelujočega javnega zavoda. V Sinagogi Maribor smo se v letu 2013 v <i>Kobalov kulturni drobiž</i> vključili z vodenim ogledom po nekdanjih sinagogi, ob čemer smo učence seznanili z zgodovino Judov v Mariboru in Sloveniji ter z na slovenskih tleh ohranjeno judovsko materialno dediščino.</p>				

2.3 PROGRAMI – KAZALCI, STATISTIKA OBISKA PO PRIREDITVAH

		Plan 2013	Realizacija 2013	
KULTURA	Prireditve	Skupno letno število javnih kulturnih prireditev (predstav, koncertov, razstav...)	35	48
		Letno število premiernih dogodkov v lastni produkciji	10	14
		Letno število ponovitev, organizacije gostovanj (postprodukcija)	5	7
		Število koprodukcij z organizacijami iz Slovenije	10	16
		Število koprodukcij z organizacijami iz tujine	3	4
		Število gostovanj lastne produkcije v Sloveniji		1
		Število mednarodnih gostovanj lastne produkcije	2	2
		Število gostovanj slovenske produkcije v Mariboru	5	4
		Število tujih gostovanj v Mariboru		
	Obiskovalci, vključitve	Skupno število obiskovalcev prireditev (razen festivalov)	5500	7683 ¹
		Skupno število obiskovalcev festivalov		
		Število vključenih mladih ustvarjalcev		
		Število volonterskih ur		²

¹ Sinagogo Maribor je dodatno obiskalo še 2228 domačih in tujih obiskovalcev. Del programskih vsebin je javnost lahko spremljala tudi v obliki radijskih oddaj, pri čemer se je poslušanost gibala med 6,3 in 8,7 %.

² V letu 2013 je bila v javnem zavodu zaposlena prostovoljna pripravnica, ki je opravila skupno 2016 delovnih ur.

PIREREDITVE	ŠTEVILO OBISKOVALCEV
PREMIERNI DOGODKI V LASTNI PRODUKCIJI	2011
<i>Vsako leto eno ime: Neznani slovenski pravičniki iz Prekmurja in Primorske; znanstveno srečanje, 24. 1. 2013</i>	55
<i>Biti Jud; odprtje razstave, 24. 1. 2013</i>	40
<i>Slovenski kulturni praznik; ogled razstave Biti Jud in informativnega filma, strokovna vodenja, 8. 2. 2013</i>	114
<i>Jakov Bararon: Vista; odprtje razstave, 9. 5. 2013</i>	30
<i>Jakov Bararon: Vista; razstava 9.–31. 5. 2013</i>	198
<i>Branko Šömen: Cintor; literarno-glasbeni dogodek, 23. 5. 2013</i>	36
Slovenski Judje: Zgodovina in holokavst II; predstavitev zbornika, 13. 6. 2013	35
<i>Michel D'Anastasio: Kaligrafija judaika; odprtje razstave, 27. 6. 2013</i>	30
<i>Michel D'Anastasio: Kaligrafija judaika; razstava, 27. 6.–11. 10. 2013</i>	1363
<i>EDJK 2014: Slavnostna otvoritev s koncertom Rivke Saltiel in Kurta Bauerja; 29. 9. 2013</i>	29

<i>EDJK 2014: Skrivnost hebrejskih črk in besed;</i> ustvarjalna delavnica z Majo Kutin, 29. 9. 2013	13
<i>EDJK 2014: Lepote hebrejskega alfabeta;</i> strokovno vodenje po razstavi Kaligrafija judaika z dr. Janezom Premkom, 29. 9. 2013	11
<i>Romi v gibanju;</i> odprtje razstave, 5. 11. 2013	50
<i>Ta veseli dan kulture;</i> dan odprtih vrat, 3. 12. 2013	7
PONOVITVE, ORGANIZACIJE GOSTOVANJ (postprodukcija)	2506
<i>Po sledih judovske dediščine na Slovenskem;</i> gostovanje razstave na OŠ Pesnica, 21. 1.–28. 2. 2013	291
<i>Zvezdna proga – razstava o holokavstu;</i> gostovanje razstave na OŠ Draga Kobala Maribor, 22. 1.–11. 4. 2013	498
<i>Holokavst 1933–1945 (Pogum, da se spominjamo);</i> gostovanje razstave na OŠ Martina Konšaka Maribor, 25. 1.–25. 2. 2013	433
<i>Oprostite nam, oprostite nam, o vi mrtvi! ...;</i> gostovanje razstave v Zavodu za kulturo in promocijo Lendava, 25. 1.–25. 2. 2013	60
<i>Branko Šömen: Cintor;</i> literarno-glasbeni dogodek, gostovanje v ZKP Lendava, 2. 6. 2013	65
<i>Po sledih judovske dediščine na Slovenskem;</i> gostovanje razstave v gradu Negova, 4. 9.–25. 10. 2013	1024
<i>Sinagoga Maribor – ob desetletnici delovanja;</i> gostovanje razstave v Pokrajinskem muzeju Ptuj Ormož, 10. 10.–4. 11. 2013	135
KOPRODUKCIJA Z ORGANIZACIJAMI IZ SLOVENIJE	344
<i>Pogovor s Slavkom Goldsteinom;</i> 22. 1. 2013	62
<i>Biti Jud;</i> predavanje dr. Marjana Toša ob odprtju razstave v ZKP Lendava, 1. 3. 2013	55
<i>Po domovih kraških vasi so zagorele svečke;</i> predstavitev knjige, 11. 4. 2013	22
<i>Agora I: Etičnost in moralne vrednote v sodobnem času;</i> pogovor in radijska oddaja, 25. 4./14. 6. 2013	*poslušnost 8,7 %
<i>Agora II: Pomen pismenosti za preživetje judovstva;</i> predavanje mag. Francija Pivka, 19. 6. 2013	19
<i>Agora III: Vpliv judovske kulture skozi čas – Današnja mirovniška kultura v optiki judovskih preizkušenj 20. stoletja;</i> pogovor in radijska oddaja, 21. 6./28. 6. 2013	*poslušnost 6,3 %
<i>Agora IV: Stereotipno o Judih na Slovenskem;</i> okrogla miza, 26. 9. 2013	40
<i>Pedagoška vodenja po razstavi Po sledih judovske dediščine na Slovenskem;</i> 11. 10. 2013 (2 izvedbi)	80
<i>Agora V: Stereotipno o Judih na Slovenskem I,</i> radijska oddaja, 11. 10. 2013	*poslušnost 6,7 %
<i>Pedagoška vodenja po razstavi Po sledih judovske dediščine na Slovenskem;</i> 18. 10. 2013 (4 izvedbe)	49

<i>Agora VI: Stereotipno o Judih na Slovenskem II</i> , radijska oddaja, 18. 10. 2013	*poslušanost 6,7 %
<i>Mariborske judovske identitete</i> ; predavanje dr. Marjana Toša v Muzeju NO Maribor, 22. 10. 2013	17
KOPRODUKCIJA Z ORGANIZACIJAMI IZ TUJINE	378
<i>Biti Jud</i> ; gostovanje razstave Judovskega muzeja Dunaj, 24. 1.–25. 2. 2013	30
<i>Toni Franovič: Tikkun Olam</i> ; koprodukcijska razstava na ogled v Sinagogi Lendava, 27. 9.–30. 10. 2013	215
<i>Romi v gibanju (Roma in Bewegung)</i> ; gostovanje razstave Akademije v Gradcu, 5. 11. 2013–(15. 3. 2014)	116
<i>Uporaba avdio-vizualnih orodij pri poučevanju zgodovine holokavsta</i> ; delavnica za pedagoške delavce, 26. 11. 2013	17
GOSTOVANJA LASTNE PRODUKCIJE V SLOVENIJI	2116
<i>Anini mariborski vrstniki</i> ; dopolnilna razstava k mednarodni razstavi <i>Ana Frank – zgodba za sedanost</i> , gostovanje na Prvi gimnaziji Maribor, 3. 1.–29. 1. 2013	2116
MEDNARODNA GOSTOVANJA LASTNE PRODUKCIJE	172
<i>Slovenski Judje: Zgodovina in holokavst</i> ; predstavitev zbornika v Pavlovi hiši v Potrni, 25. 1. 2013	15
<i>Oprostite nam, oprostite nam, o vi mrtvi! ...</i> ; gostovanje razstave v Slovenskem znanstvenem inštitutu na Dunaju, 12. 3.–5. 4. 2013	157
GOSTOVANJA SLOVENSKE PRODUKCIJE V MARIBORU	156
<i>Carmina Slovenica: Tehilim</i> ; koncert I, 5. 3. 2013	45
<i>Carmina Slovenica: Tehilim</i> ; koncert II, 5. 3. 2013	43
<i>Carmina Slovenica: Tehilim</i> ; koncert III, 6. 3. 2013	46
<i>Kobalov kulturni drobiž</i> ; osnovnošolski pedagoški program, 4. 10. 2013	22
TUJA GOSTOVANJA V MARIBORU	0
-	-

Poslovno poročilo pripravila:

Marjetka Bedrač,
 koord. in org. kult. progr.

Dr. Marjan Toš,
 direktor

3. RAČUNOVODSKO POROČILO

3.1 TEMELJNE RAČUNOVODSKE PREDPOSTAVKE IN USMERITVE

Javni zavod Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor (skrajšan naziv Sinagoga Maribor) je v skladu s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava in Pravilnikom o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov posredni proračunski uporabnik¹.

Zavod pridobiva sredstva za opravljanje svojih nalog iz²:

- proračuna Mestne občine Maribor,
- državnega proračuna,
- iz drugih javnih virov,
- z vstopninami,
- s plačili za storitve ter prodajo proizvodov in blaga na trgu,
- s sponzorstvi, donacijami in darili,
- s sredstvi, pridobljenimi na domačih in mednarodnih javnih natečajih,
- iz drugih virov, v skladu z veljavnimi predpisi.

Zavod si prizadeva za pridobivanje evropskih sredstev, še posebej na področju zaposlitev³.

Pri vodenju poslovnih knjig, vrednotenju računovodskih postavk in kontroliranju se uporabljajo:

- Zakon o javnih financah⁴,
- Zakona o računovodstvu⁵,
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava⁶,
- Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna⁷,
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava⁸,
- Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu ZR⁹,
- Navodilo o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev¹⁰ in

---

¹ Razvidno iz registra proračunskih uporabnikov, objavljenega na spletni strani Ministrstva za javno upravo URL: <http://www.ujp.gov.si/dokumenti/dokument.asp?id=127>.

² Določilo prvega odstavka 29. člena Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Center za judovsko kulturno dediščino Sinagoga Maribor, MUV 21/2010.

³ Določilo drugega odstavka 29. člena Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Center za judovsko kulturno dediščino Sinagoga Maribor.

⁴ Zakon o javnih financah, Ur.l. RS, št. 11/11-UPB4, 110/11.

⁵ Zakon o računovodstvu, Ur.l. RS št.: 23/99 in 30/02.

⁶ Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava Ur.l. RS, št. 115/02 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10 (60/10 popr.), 104/10, 104/11.

⁷ Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna, Ur.l. RS, št. 12/01 10/06, 8/07, 102/10.

⁸ Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava Ur.l. RS, št. 134/03, 34/04, 13/05, 114/06-ZUE, 138/06, 120/07, 112/09, 58/10, 97/12.

⁹ Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu ZR, Ur.l. RS, št. 117/02, 134/03.

- Pravilnik o EKN za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava ter
- Slovenski računovodski standardi¹¹.

Računovodstvo zavoda Sinagoga Maribor zagotavlja podatke oziroma informacije o poslovni in finančni uspešnosti javnega zavoda ter o njenem premoženjskem in finančnem stanju za notranje in zunanje uporabnike informacij. Računovodstvo Sinagoge Maribor je zasnovano tako, da zagotavlja usklajenost računovodskih podatkov in informacij z Zakonom o računovodstvu in Slovenskimi računovodskimi standardi.

Pri računovodenju in pri pripravi računovodskih izkazov uporablja Sinagoga Maribor temeljne računovodske predpostavke in splošna pravila o vrednotenju: časovno neomejenost delovanja, dosledno stanovitnost, upoštevanje resnične in poštene predstavitve in nastanek poslovnega dogodka.

Računovodski izkazi so sestavljeni na predpostavki, da bo Sinagoga Maribor nadaljevala poslovanje v dogledni prihodnosti.

Računovodsko obravnavanje ekonomskih kategorij je opredeljeno v pravilniku o računovodstvu in se ne more spreminjati glede na trenutne poslovne koristi Sinagoge Maribor. Če je v različnih obdobjih različno, je treba prikazati razloge za takšne spremembe in njihove posledice. Računovodstvo zagotavlja resnično in pošteno vrednotenje posameznih ekonomskih kategorij in upošteva spremembe posameznih cen.

Računovodstvo obravnava spremembe ekonomskih kategorij skladno z nastankom poslovnih dogodkov. Da bi se torej poslovni izid izrazil vrednostno, morajo biti pri vsakem vzporejanju prihodkov in odhodkov prihodki obremenjeni samo z ustreznimi odhodki, ne glede na prejemke in izdatke.

Poslovanje Sinagoge Maribor upošteva pri izbiranju računovodskih usmeritev in odločanju o njih uporabi ter pri pripravljanju računovodskih izkazov, kakovostne značilnosti računovodenja, in sicer razumljivost, ustreznost, zanesljivost in primerljivost.

Zanesljivost zagotavlja z izpolnjevanjem treh zahtev:

- previdnost,
- prednost vsebine pred obliko in
- pomembnost.

Številni poslovni dogodki so povezani z negotovostjo, zato so računovodski izkazi pripravljani s primerno previdnostjo. Pozitivni poslovni izid se izkaže šele takrat, ko je očit in potrjen, negativni pa, ko postane možen. Pri računovodskem pojasnjevanju listin je treba dati prednost vsebini pred obliko.

---

¹⁰ Navodilo o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev, Ur.l. RS, št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10.

¹¹ Slovenski računovodski standardi, Ur.l. RS št. 118/05, 10/06, 112/06, 90/10, 9/06, 20/06, 70/06, 75/06, 1/10, 2/12, 64/12.

3.2 VREDNOTENJE IN IZKAZOVANJE POSTAVK

Posamezne postavke v računovodskih izkazih za leto 2013 so ovrednotene v skladu s pravili vrednotenja, določenimi v Zakonu o računovodstvu in Slovenskih računovodskih standardih ter v Pravilniku o računovodstvu.

Uporaba omenjenih predpisov zadošča za resničen in pošten prikaz premoženja in obveznosti Sinagoge Maribor, njenega finančnega položaja in poslovnega izida.

3.3 REDNI LETNI POPIS

Pred zaključkom poslovnih knjig za leto 2013 je bil opravljen redni letni popis sredstev in obveznosti do virov sredstev. Popisna komisija je popisala vsa sredstva in obveznosti na dan 31.12.2013. Podatke o dejanskem stanju je primerjala s podatki v poslovnih knjigah. Inventurnih razlik ni ugotovila. Zaradi dotrajanosti je direktorju predlagala odpis opreme. Oprema, ki je predlagana za odpis in izločitev je v celoti amortizirana.

Sklep o odpisu dotrajane opreme bo v poslovnih knjigah pripoznan v začetku leta 2014.

3.4 RAZKRITJA PODATKOV V BILANCI STANJA NA DAN 31.12.2013

Bilanca stanja prikazuje podatke o stanju sredstev in obveznosti do njihovih virov na zadnji dan tekočega in zadnji dan predhodnega obračunskega obdobja.

3.4.1. SREDSTVA

Sredstva (aktiva) so v bilanci stanja razdeljena na naslednje postavke:

1. dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju,
2. kratkoročna sredstva, razen zalog in aktivne časovne razmejitev.

Tabela 1: Pregled dolgoročnih sredstev na dan 31.12.2013 po nabavni, odpisani in neodpisani vrednosti s stopnjo odpisanosti v EUR

konto	Vrsta dolgoročnega sredstva	Nabavna vrednost	Popravek vrednosti	Neodpisana vrednost	Stopnja odpisanosti
1	2	3	4	5	$5=4/3*100$
0030	Licence za računalniške programe	350,00	350,00	0,00	100,00
003	Premoženjske pravice	350,00	350,00	0,00	100,00
0050	Druga neopredmetena osnovna sredstva	2.447,21	2.447,21	0,00	100,00
005	Druga neopredmetena osnovna sredstva	2.447,21	2.447,21	0,00	100,00
0070	Neopredmetena dolgoročna sredstva v gradnji ali izdelavi	1.403,00	0,00	1.403,00	0,00
007	Neopredmetena dolgoročna sredstva v gradnji ali izdelavi	1.403,00	0,00	1.403,00	0,00
0200	Nabavna vrednost zemljišč	10.137,22	0,00	10.137,22	0,00
0210	Nabavna vrednost upravnih in poslovnih zgradb	1,00	0,00	1,00	0,00

konto	Vrsta dolgoročnega sredstva	Nabavna vrednost	Popravek vrednosti	Neodpisana vrednost	Stopnja odpisanosti
1	2	3	4	5	5=4/3*100
02	Nepremičnine	10.138,22	0,00	10.138,22	0,00
0400	Pohištvo za opravljanje dejavnosti	28.543,46	25.288,94	3.254,52	88,60
0403	Nabavna vrednost druge pisarniške opreme	1.468,38		1.468,38	0,00
040	Oprema	30.011,84	25.288,94	4.722,90	84,26
0413	Drug drobn inventar	24.124,70	24.124,70	0,00	100,00
041	Drobni inventar	24.124,70	24.124,70	0,00	100,00
	Skupaj	68.474,97	52.210,85	16.264,12	76,25

Sinagoga Maribor zagotavlja vire za nabavo opredmetenih dolgoročnih sredstev iz lastnih virov (projektov) in po pogodbi z ustanoviteljem kot sredstva prejeta v upravljanje. Nabavna vrednost dolgoročnih sredstev se je v letu 2013 povečala za 3.468,73 EUR. Ustanoviteljica je v letu 2013 zagotovila 1.403,00 EUR za izdelavo tehnično – tehnološkega elaborata. Sredstva za nabavo računalnikov in programske opreme ter nabavo drobnega inventarja v višini 2.065,73 EUR so bila zagotovljena iz presežka prihodkov nad odhodki preteklih let oziroma iz projektov.

Tabela 2: Pregled investicij in nabav dolgoročnih sredstev za leto 2013 v EUR

konto	Vrsta dolgoročnega sredstva	Nabavna vrednost
1	2	3
0030	Licence za računalniške programe	350,00
003	Premoženjske pravice	350,00
0070	Neopredmetena dolgoročna sredstva v gradnji ali izdelavi	1.403,00
007	Neopredmetena dolgoročna sredstva v gradnji ali izdelavi	1.403,00
0403	Nabavna vrednost druge pisarniške opreme	1.468,38
040	Oprema	1.468,38
0413	Drug drobn inventar	597,35
041	Drobni inventar	597,35
	Skupaj	2.065,73

Amortizacija je bila obračunana v višini popravkov vrednosti dolgoročnih sredstev v skladu s Pravilnikom o načinih in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev in znaša skupaj 1.958,77 EUR od tega 1.011,42 EUR amortizacija opreme, ki se pokriva v breme sredstev, prejetih v upravljanje.

Tabela 3: Pregled vrst kratkoročnih sredstev in aktivnih časovnih razmejitev za leto 2013 ter primerjava s predhodnim letom v EUR

konto	Vrste kratkoročnih sredstev in AČR	Vrednost po stanju 31.12.2013	Vrednost po stanju 31.12.2012	Indeks
1	2	3	4	5=4/3*100
10	Denarna sredstva v blagajni	237,19	-0,50	
11	Dobroimetje pri bankah	37.291,59	30.703,67	121,46
12	Kratkoročne terjatve do kupcev v državi	0,00	0,00	

konto	Vrste kratkoročnih sredstev in AČR	Vrednost po stanju 31.12.2013	Vrednost po stanju 31.12.2012	Indeks
1	2	3	4	5=4/3*100
13	Dani predujmi in varščine	0,00	0,00	
14	Kratkoročne terjatve do uporabnikov EKN	5.177,95	3.942,42	131,34
17	Druge kratkoročne terjatve	1.626,84	0,00	
19	AČR	0,00	0,00	
	Skupaj	44.333,57	34.645,59	127,96

Dobroimetje pri bankah, ki so izkazana v višini 37.291,59 EUR, so sredstva na računu Sinagoge Maribor na dan 31.12.2013, odprtem pri Upravi RS za javna plačila, enota Slovenska Bistrica.

Kratkoročne terjatve do uporabnikov EKN predstavljajo terjatve do občine ustanoviteljice in znašajo 5.177,95 EUR.

Druge kratkoročne terjatve, izkazane v višini 1.626,84 EUR, predstavljajo terjatve do Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za odložene prispevke ter terjatve do zaposlenecv zaradi omejitve, ki jih je določil Zakon o uravnoteženju javnih financ.

3.4.2 OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

Tabela 4: Pregled kratkoročnih obveznosti in pasivnih časovnih razmejitev po vrstah za leto 2013 ter primerjava s predhodnim letom v EUR

konto	Vrste kratkoročnih obveznosti in PČR	Vrednost po stanju 31.12.2013	Vrednost po stanju 31.12.2012	Indeks
1	2	3	4	5=4/3*100
20	Kratkoročne obveznosti za prejete varščine	0,00	11.500,00	
21	Obveznosti za čiste plače in nadomestilo plače	4.436,50	3.387,37	130,97
22	Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	4.266,31	2.183,16	195,42
23	Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	816,37	506,92	161,05
24	Kratkoročne obveznosti do uporabnikov EKN	0,00	8.658,59	0,00
29	PČR	826,16		
	Skupaj	10.345,34	26.236,04	39,43

Obveznosti za čiste plače in nadomestilo plače, izkazane v višini 4.436,50 EUR, so obveznosti do zaposlenih za mesec december 2013 in obveznosti do zaposlenih zaradi odprave tretje četrtine plačnih nesorazmerij, vključno z obračunanimi zamudnimi obrestmi. Obveznosti za mesec december 2013 so bile poravnane v januarju 2014.

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v državi se nanašajo na račune, knjižene v letu 2013, ki zapadejo v plačilo v letu 2014 in znašajo 4.266,31 EUR.

Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja so izkazane v višini 816,37 EUR in predstavljajo obveznosti za prispevke in davke na plače za mesec december 2013, odprave tretje četrtine plačnih nesorazmerij in avtorske honorarje. Obveznosti za mesec december 2013 so bile poravnane v januarju 2014.

Pasivne časovne razmejitve predstavljajo nagrado delodajalcu za preseganje kvote zaposlovanja invalidov od 01.08.2013 dalje za največ dvanajst zaporednih mesecev, kot to izhaja iz odločbe, ki jo je izdal Javni jamstveni, preživninski in invalidski sklad RS.

Tabela 5: Pregled lastnih virov in dolgoročnih obveznosti po vrstah za leto 2013 ter primerjava s predhodnim letom v EUR

konto	Vrste lastnih virov in dolgoročnih obveznosti	Vrednost po stanju 31.12.2013	Vrednost po stanju 31.12.2012	Indeks
1	2	3	4	5=3/4*100
9200	Dolgoročno odloženi prihodki	13.184,00	0,00	
9800	Obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje - MOM	16.264,12	11.799,48	137,84
98530	Nerazporejen presežek prihodkov nad odhodki 2012	11.514,23	11.514,23	100,00
98531	Nerazporejen presežek prihodkov nad odhodki 2013	9.290,00	0,00	
	Skupaj	37.068,35	23.313,71	159,00

Dolgoročno odloženi prihodki, v višini 11.500,00 EUR, se nanašajo na prejete donacije, ki jih bo zavod uporabil pri izvedbi nekaterih načrtovanih projektov ter odloženi prispevki, v višini 1.684,00 EUR za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ki se zavodu prizna zaradi preseganja kvote za vsakega invalida, zaposlenega pri njem nad predpisano kvoto.

Obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje na dan 31.12.2013 znašajo 16.264,12 EUR in so se v primerjavi s preteklim letom zmanjšala za znesek amortizacije, pripoznane v letu 2013 v višini 1.011,42 EUR ter povečana za 5.478,06 EUR zaradi usklajevanja s podatki MOM Maribor.

Presežek prihodkov nad odhodki leta 2012 je v višini 11.514,23 EUR in ugotovljen presežek prihodkov nad odhodki za leto 2013 znaša 9.322,53 EUR.

3.5 POJASNILA IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV OD 01.01. DO 31.12.2013

Sinagoga Maribor je v letu 2013 razporejala stroške na posamezne projekte na podlagi dejansko nastalih stroškov. Vsak projekt je namensko naravnan, kar pomeni, da se sredstva, pridobljena za določen projekt, za ta isti projekt tudi porabijo.

Stroški posameznega projekta se členijo po vrstah stroškov. Odhodki posameznega projekta se obračunavajo skladno z dinamiko obračunavanja prihodkov, v skladu z realizacijo projektov in v skladu s pogodbami, sklenjenimi z naročniki.

3.5.1 PRIHODKI

Prihodki so bili pridobljeni z izvajanjem javne službe. Največji delež prihodkov predstavljajo prihodki po pogodbi z Mestno občino Maribor in prihodki iz evropskih sredstev, pridobljeni na osnovi projekta Šoa – spominjamo se (FORUM FOR ŠOA – mednarodna zveza IHRA).

Prihodki od prodaje storitev doma predstavljajo prihodke iz naslova pobranih vstopnin za izvedene razstave in ogleda objekta nekdanje sinagoge kot kulturno-zgodovinskega spomenika.

Finančni prihodki predstavljajo prejete obresti za denarna sredstva na računu.

Drugi prihodki predstavljajo ugotovljene prihodke preteklih let.

Tabela 6: Sestava prihodkov po vrstah v letu 2013 v EUR

konto	Vrste prihodkov	Obračunani prihodki v obdobju od 01.01. do 31.12.2013	Delež v %
1	2	3	4
76000	Prihodki iz sredstev javnih financ, namenjenih pokrivanju stroškov proizvodov in storitev - MOM	92.399,98	
76001	Prihodki iz sredstev javnih financ namenjenih pokrivanju stroškov proizvodov in storitev - sredstva drugih evropskih institucij	4.626,00	
7600	Prihodki iz sredstev javnih financ, namenjenih pokrivanju stroškov proizvodov in storitev	97.025,98	81,26
7601	Prihodki od prodaje proizvodov in storitev - vstopnine	2.369,50	1,98
76030	Prihodki od donacij, namenjenih pokrivanju stroškov proizvodov in storitev - sredstva drugih evropskih institucij	11.738,00	9,83
76031	Prihodki od donacij, namenjenih pokrivanju stroškov proizvodov in storitev	3.563,66	2,98
7620	Prihodki od obresti	46,17	0,04
7639	Drugi prihodki	4.661,23	3,90
	Skupaj	119.404,54	100,00

Tabela 7: Primerjava prihodkov v letu 2013 s tistimi v predhodnem letu v EUR

zap. št.	Vrste prihodkov	Prihodki 2013	Prihodki 2012	Indeks
1	2	3	4	5=3/4*100
76000	Prihodki iz sredstev javnih financ, namenjenih pokrivanju stroškov proizvodov in storitev - MOM	92.399,98		
76001	Prihodki iz sredstev javnih financ namenjenih pokrivanju stroškov proizvodov in storitev - sredstva drugih evropskih institucij	4.626,00		
7600	Prihodki iz sredstev javnih financ, namenjenih pokrivanju stroškov proizvodov in storitev	97.025,98	134.218,00	72,29
7601	Prihodki od prodaje proizvodov in storitev - vstopnine	2.369,50		

zap. št.	Vrste prihodkov	Prihodki 2013	Prihodki 2012	Indeks
1	2	3	4	5=3/4*100
76030	Prihodki od donacij, namenjenih pokrivanju stroškov proizvodov in storitev - sredstva drugih evropskih institucij	11.738,00		
76031	Prihodki od donacij, namenjenih pokrivanju stroškov proizvodov in storitev	3.563,66		
7620	Prihodki od obresti	46,17	43,00	107,37
7639	Drugi prihodki	4.661,23	2.573,00	181,16
	Skupaj	119.404,54	136.834,00	87,26

3.5.2 ODHODKI

Sinagoga Maribor ugotavlja odhodke na podlagi evidentiranja stroškov po stroškovnih mestih: A-ustanovitev in delovanje, H-Svetovanje občanom ter ločeno po posameznih projektih, ki jih izvaja v posameznem poslovnem letu.

Tabela 8: Pregled odhodkov po vrstah v letu 2013 v EUR

konto	Vrste odhodkov	Odhodki tekočega obračunskega obdobja	DELEŽ
1	2	3	4
4602	Stroški energije	3.435,95	
4603	Stroški nadomestnih delov in materiala za vzdrževanje osn. sred.	250,00	
4604	Odpisi drobnega inventarja	6,39	
4605	Stroški strokovne literature	109,95	
4606	Stroški pisarniškega materiala	753,25	
4609	Drugi stroški materiala	317,38	
460	Stroški materiala	4.872,92	4,43
4611	Stroški storitev tekočega in investicijskega vzdrževanja	1.529,18	
4612	Stroški zavarovalnih premij ter plačilnega in bančnega prometa	763,78	
4613	Stroški intelektualnih storitev	13.275,63	
4614	Stroški komunalnih in prevoznih storitev	3.050,94	
4615	Povračila stroškov v zvezi z delom	5.373,95	
4616	Stroški storitev fizičnih oseb, ki ne opravljajo dejavnosti	6.055,58	
4617	Stroški reprezentance	105,42	
4619	Stroški drugih storitev	20.814,65	
461	Stroški storitev	50.969,13	46,30
462	Stroški amortizacije	947,35	0,86
4640	Plače zaposlenih	37.647,01	
4641	Nadomestila plač zaposlenih	3.964,62	
4642	Povračila zaposlenim	2.974,96	
4643	Stroški dodatnega pokojninskega zavarovanja	308,95	
4644	Regres za letni dopust	1.465,65	

konto	Vrste odhodkov	Odhodki tekočega obračunskega obdobja	DELEŽ
1	2	3	4
4646	Prispevki izplačevalca plač, nadomestil, in drugih pre.	6.699,48	
4649	Drugi stroški dela	89,10	
464	Stroški dela	53.149,77	48,28
465	Drugi stroški	10,00	0,01
467	Finančni odhodki	132,84	0,12
468	Drugi odhodki	0,00	0,00
	Skupaj	110.082,01	100,00

Stroški materiala se v največjem deležu nanašajo na stroške energije (električna energija, porabljen plin za ogrevanje), stroške pisarniškega materiala in stroške strokovne literature. Drugi stroški materiala predstavljajo predvsem stroške nabave čistil in drobnega potrošnega materiala (žarnice, toaletni papir ...).

Stroški storitev predstavljajo drugi največji odhodek in v največjem delu predstavljajo stroške zavarovalnih premij za opremo, intelektualnih storitev, ki se nanašajo na stroške računovodskih storitev, računalniških storitev, stroške prevajanja in na stroške svetovalnih storitev od podizvajalcev pri izvajanju projektov (priprava zbornika).

Stroški storitev tekočega in investicijskega vzdrževanja predstavljajo stroške popravila električne inštalacije, vzdrževanje kotla ...

Stroški storitev fizičnih oseb, ki ne opravljajo dejavnosti, se nanašajo na izplačila avtorskih honorarjev.

Stroški drugih storitev so predvsem stroški varovanja, stroški seminarjev, konferenc in posvetovanj, stroški promocije, stroški tiskarskih in grafičnih storitev, stroški fotokopiranja, in se nanašajo na izvajanje projektov.

Tabela 9: Stroški plač v EUR

konto	Vrste odhodkov	Odhodki 2013	Odhodki 2012	Indeks
1	2	3	4	5=3/4*100
4640	Plače zaposlenih	37.647,01		
4641	Nadomestila plač zaposlenih	3.964,62		
4642	Povračila zaposlenim	2.974,96		
4643	Stroški dodatnega pokojninskega zavarovanja	308,95		
4644	Regres za letni dopust	1.465,65		
4645	Drugi prejemki iz delovnega razmerja	0,00		
4646	Prispevki izplačevalca plač, nadomestil, in drugih pre.	6.699,48		
4649	Drugi stroški dela	89,10		
464	Stroški dela	53.149,77	53.382,00	99,56

Stroški plač in nadomestil zaposlenim predstavljajo največji odhodek v celotni strukturi in so bili izplačani v skladu s Kolektivno pogodbo za kulturne dejavnosti, Zakonom o javnih uslužbencih, Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju, Uredbo o plačah direktorjev v javnem sektorju, Zakonom o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih prejemkov ter Zakonom o uravnoteženju javnih financ. Prispevki in davek so bili obračunani in plačani v skladu z zakonskimi določili. Drugi prejemki zaposlenim (povračila stroškov za prevoz na delo in iz dela, stroški prehrane med delom, regres za letni dopust) so bili izplačani v skladu s Kolektivno pogodbo za kulturne dejavnosti ob upoštevanju Uredbe o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih prejemkov in Zakona o višini povračil v zvezi z delom in nekaterih prejemkov.

V tabeli v nadaljevanju je prikazana sestava odhodkov, od katerih največji delež predstavljajo stroški dela in stroški storitev.

V nadaljevanju so predstavljene še različne primerjave odhodkov.

3.5.3 UGOTOVLJENI PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI

Ugotovljeni poslovni izid v letu 2013 je izkazan kot presežek prihodkov nad odhodki, zmanjšan za obveznost za plačilo davka od dohodkov pravnih oseb v znesku 32,53 EUR, kar znaša 9.289 EUR. Skupni presežek prihodkov nad odhodki v bilanci stanja na dan 31.12.2013 znaša 20.837 EUR.

3.6 POJASNILA IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI OD 01.01. DO 31.12.2013

Dejavnost Sinagoge Maribor se izvaja po projektih, zato se prihodki in odhodki po dejavnostih členijo glede na realizacijo posameznega projekta v letu 2013. Sinagoga Maribor opravlja dejavnost javne službe in ne ustvarja prihodkov z izvajanjem gospodarske dejavnosti.

3.7 POJASNILA IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA

V nadaljevanju razkrivamo podatke o prihodkih in odhodkih v primerjavi s finančnim načrtom in realizacijo v preteklem letu.

Tabela 10: Primerjava prihodkov s finančnim načrtom in realizacijo preteklega leta v EUR

PRIHODKI	REALIZIRANO		Finančni načrt 2013	INDEKS 2013/2012
	2013	2012		
I. SKUPAJ PRIHODKI (1.+ 2.)	114.911	136.834	111.414	83,98
1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	114.911	136.834	111.414	83,98
A. PRIHODKI IZ SREDSTEV JAVNIH FINANC	108.935	104.866	99.900	103,88
a. Prejeta sredstva iz proračuna MO Maribor	92.571	104.866	99.900	88,28
a.1. Sredstva za plače zaposlenih (bruto plače in dodatki, drugi osebni prejemki, prispevki delodajalca, premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja)	45.000	53.382	50.000	84,30
a.2. Sredstva za izdatke za blago in storitve za izvajanje javne službe	46.168	49.278	49.900	93,69
a.3. Sredstva za nakup opreme in investicijsko vzdrževanje		2.206		0,00
a.4. Sredstva za štipendije				
a.5. Sredstva za investicije	1.403			
b. Prejeta sredstva iz drugih občinskih proračunov in javnih zavodov				
c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja				
d. Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij				
e. Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij	16.364			
f. Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije				
B. DRUGI PRIHODKI ZA IZVAJANJE DEJAVNOSTI JAVNE SLUŽBE	5.976	31.968	11.514	18,69
1. Prihodki od prodaje blaga in storitev iz naslova izvajanja javne službe:	2.370	2.573	11.514	92,11
* vstopnice	2.370	2.573		92,11
2. Prejete obresti	42	43		97,67
3. Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend				
4. Drugi tekoči prihodki		15.352		0,00
5. Kapitalski prihodki				
6. Prejete donacije:	3.564	14.000	0	25,46
* domače	3.564	12.200		29,21
* tuje		1.800		0,00
7. Prejeta sredstva iz proračuna EU				
8. Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij				
2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU				

Tabela 11: Primerjava odhodkov s finančnim načrtom in realizacijo preteklega leta

SKUPAJ ODHODKI (1. + 2.)	REALIZIRANO		Finančni načrt 2013	INDEKS 2013/2012
	2013	2012		
1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	108.012	125.320	111.414	88,90
A. in B. PLAČE, PRISPEVKI DELODAJALCA IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	52.753	53.382	50.000	93,66
<u>1. ZAPOSLENI, KI JIH FINANCIRA MO MARIBOR IN LASTNI VIRI</u>				
a. Plače in dodatki	39.588	43.068	39.686	92,15
b. Regres za letni dopust	1.466	264	264	100,00
c. Povračila in nadomestila	3.505	0	3.116	
d. Sredstva za delovno uspešnost povečan obseg dela	1.300			
e. Sredstva za nadurno delo				
f. Plače za delo nerezidentov po pogodbi				
g. Drugi izdatki zaposlenim (jub. nagr. odpr., solid. pomoči)				
h. Prispevki delodajalcev	6.894	10.050	6.934	69,00
C. IZDATKI ZA BLAGO IN STOR. ZA IZVAJANJE JAVNE SL.	55.259	71.938	61.414	85,37
<u>(Priloga C)</u>				
C.1. Splošni stroški delovanja	19.692	21.657	31.400	144,99
C.2. Programski materialni stroški	19.837	50.281	18.500	36,79
C.3. Stroški izvajanja projektov (ki jih ne (so)financira MO Maribor)	15.730		11.514	
2. ODH. IZ NASLOVA PROD. BLAGA IN STORITEV NA TRGU	0	0	0	

Tabela 12: Pregled splošnih stroškov

C.1. SPLOŠNI STROŠKI DELOVANJA	Realizacija	Realizacija	Finančni	Indeks
	2013	2012	načrt 2013	2013/2012
PISARNIŠKI IN SPLOŠNI MATERIAL IN STORITVE	10.645	8.258	9.130	128,9
pisarniški material in storitve	547	1.585	1.600	34,5
čistilni material in storitve	61	150	150	40,7
storitve varovanja zgradb in prostorov in varstvo pri delu	1.849	1.398	1.450	132,3
računalniške; računovodske, revizorske, svetovalne storitve	7.745	5.125	5.300	151,1
drugi splošni material in storitve (navedite)	443	0	630	
POSEBNI MATERIAL IN STORITVE	31	82	190	37,8
službene obleke; zdravila			100	
drobno orodje in naprave	31	82	90	109,8
ENERGIJA, VODA, KOMUNALNE STORITVE IN KOMUNIKACIJE	4.383	6.057	6.400	72,4
električna energija	938	1.075	1.100	87,3
poraba kuriv in stroški ogrevanja; poraba druge energije	2.025	1.440	1.700	140,6
voda in komunalne storitve; odvoz smeti	170	361	400	47,1
telefon, teleks, faks, elektronska pošta	1.120	3.181	3.200	35,2
druge storitve komunikacij in komunale (navedite)-pošta	130			
PREVOZNI STROŠKI IN STORITVE				
TEKOČE VZDRŽEVANJE	2.719	3.925	12.560	69,3
poslovnih in drugih objektov	1.529	1.121	1.100	136,4
zavarovalne premije za objekte in opremo	647	598	600	108,2
komunikacijske opreme, računalnikov in druge opreme	543			
drugi izdatki za tekoče vzdrževanje in zavarovanje (navedite)		2.206	10.860	0,0
NAJEMNINE IN ZAKUPNINE				
KAZNI IN ODŠKODNINE				
DRUGI OPERATIVNI ODHODKI	1.914	1.567	3.120	122,1
stroški konferenc, seminarjev in simpozijev			220	
izdatki za strokovno izobraževanje zaposlenih	21		400	
plačila po pogodbah o delu	1.805			
plačila za delo preko študentskega servisa				
sodni stroški, storitve odvetnikov, notarjev in drugo		925	700	0,0
članarine	10		150	
stroški plačilnega prometa	56	598	600	9,4
plačila bančnih storitev		44	50	0,0
prispevek za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov				
drugi operativni odhodki (navedite)	22		1.000	
SKUPAJ C.1.	19.692	19.889	31.400	99,0

Tabela 13: Pregled programskih stroškov

C.2. PROGRAMSKI MATERIALNI STROŠKI	Realizacija	Realizacija	Finančni	Indeks
	2013	2012	načrt 2013	2013/2012
PISARNIŠKI IN SPLOŠNI MATERIAL IN STORITVE	13.543	23.807	5.280	56,9
storitve varovanja zgradb in prostorov				
založniške in tiskarske storitve, mont.posnetkov	9.833	23.807	3.890	41,3
časopisi, revije, knjige in strokovna literatura				
stroški prevajalskih storitev	3.710		840	
stroški oglaševalskih storitev		790		0,0
izdatki za reprezentanco			550	
POSEBNI MATERIAL IN STORITVE	0	5.674	2.735	0,0
drugi posebni material in storitve (npr. za instrumente - navedite)			2.735	
ENERGIJA, VODA, KOMUNALNE STORITVE IN KOMUNIKACIJE	0	0	510	
poština in kurirske storitve			510	
PREVOZNI STROŠKI IN STORITVE	7	0	400	
goriva in maziva za prevozna sredstva	7			
najem vozil in selitveni stroški				
drugi prevozni in transportni stroški (navedite)			400	
IZDATKI ZA SLUŽBENA POTOVANJA	3.787	3.470	4.215	109,1
dnevnice za službena potovanja v državi in tujini	319	520		61,3
hotelske in restavra. storitve v državi in tujini	306	568	480	53,9
stroški prevoza v državi in tujini	3.162	2.382	2.146	132,7
drugi izdatki za službena potovanja (navedite)			1.589	
NAJEMNINE IN ZAKUPNINE				
DRUGI OPERATIVNI ODHODKI	2.500	19.098	5.360	13,1
plačila avtorskih honorarjev (skupaj):	2.500	7.895	5.110	31,7
- zaposleni				
- zunanji	2.500	7.895	5.110	31,7
plačila po pogodbah o delu (za program)		1.950	250	0,0
plačila za delo preko študentskega servisa (za program)		2.683		0,0
izdatki za strok. izobraževanje zap.(vezani na program. enote)		6.570		0,0
drugi operativni odhodki (npr. str. tantiem, odkupi predstav - navedite)				
SKUPAJ C.2.	19.837	52.049	18.500	38,1

Tabela 14: Stroški projektov

C.3. ZA PROJEKTE ¹	Realizacija	Realizacija	Finančni	Indeks
	2013	2012	načrt 2013	2013/2012
PISARNIŠKI IN SPLOŠNI MATERIAL IN STORITVE	9.340			
POSEBNI MATERIAL IN STORITVE				
ENERGIJA, VODA, KOMUNALNE STORITVE IN KOMUNIKACIJE				
PREVOZNI STROŠKI IN STORITVE				
IZDATKI ZA SLUŽBENO POTOVANJE	1.310			
TEKOČE VZDRŽEVANJE				
NAJEMNINE IN ZAKUPNINE (LEASING)				
KAZNI IN ODŠKODNINE				
DRUGI OPERATIVNI ODHODKI	5.080		11.514	
SKUPAJ C.3.	15.730	0	11.514	0,0

V izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka je izkazan v letu 2013 presežek prihodkov nad odhodki v višini 6.899 EUR. Ta sredstva se namenijo za realizacijo programa v letu 2014. Zavod je v letu 2013 kljub vedno težjim javnofinančnim razmeram uspešno zagotavljal likvidnost in financiranje programov v skladu s finančnim načrtom.

Odgovorni osebi za pripravo letnega poročila sta:

a) za računovodsko poročilo: Zdenka Žunkovič, univ. dipl. ekon., računovodja, dr. Marjan Toš, direktor,

b) za poslovno poročilo: dr. Marjan Toš, direktor.

Oseba, odgovorna za
računovodsko poročilo:

Direktor:

Maribor, 27. 2. 2014